

JAARGANG 1
September 2021
NUMMER 1

Monumentaal Historisch Muiderberg

IN DIT NUMMER

**Ontstaan van
Buitendijken** p.14

Gedigitaliseerd
22000 ansichten
en knipsels p.29

**Nieuw leven op
Vrederust** p.32

Waakt over het kwetsbare

Dit magazine is een uitgave van de Stichting Monumentaal & Historisch Muiderberg

inhoud

4 MUIDERBERG MONUMENTAAL
Wat kunnen we verwachten over panden en objecten aangedragen door de inwoners als mogelijk gemeentelijk monument?

8 EEN MIDDAG MET COBY TER BEEK OP DE TERP
Verhaal over voormalig Café Zeezicht met het aapje.

13 DE SCHATKAMER VAN DE STICHTING
De Stichting Monumentaal en Historisch Muiderberg zet zich in voor het verzamelen van historische documenten, beeld en film over Muiderberg en krijgt veel aangeboden..

14 BUITENDIJKEN, ONTWERP, BOUW EN BEWONERS - aflevering 1 ontwerp
Eerste van een drieluik over de uitbreiding van Muiderberg met de wijk Buitendijken waarin het ontwerpproces en de inspraakprocedures worden verhaald.

23 MUIDERBERG NATUUR-HISTORISCH
Het verhaal over het Kocherbos en de natuurstatus.

24 G.A. HEINZE - 117 JAAR NA ZIJN DOOD ALTIJD EEN GEVIERT MAN IN MUIDERBERG
Een persoonlijk verhaal van een bewoner van huize Caecilia over deze componist die dit huis liet bouwen als woning in zijn geliefde Muiderberg.

26 'LAGERE SCHOLEN' NA EEN EEUW WEER IN EEN GEBOUW
Over de Muiderbergse schoolstrijd 1925/26 en hoe de christelijke school voor lager onderwijs zijn intrede deed in het dorp ten koste van de ruimtes van de openbare school en dat in de komende jaren deze scholen geheel zullen fuseren in een nieuw schoolgebouw.

29 PETER WEGMAN - EEN MAN VAN DADEN
Over de man die de Stichting Muiderbergse Feesten tot een actieve club maakte en monnikenwerk verrichte om al het beeldmateriaal over Muiderberg te digitaliseren.

32 EEN HEEL APART VERHAAL - BOERENHOFSTEDE VREDERUST
Verborgen in een hoekje nabij de Zandhaas spoorbrug en het autosnelwegknooppunt A1/A6 staat een huis dat als boerenhofstede werd gebouwd en een bijzondere geschiedenis kent. Het vervallen huis wordt nu opgeknapt door een groep jonge mensen en er is nieuw leven ontstaan.

36 COM GEEFT HET ESTAFETTE-STOKJE DOOR
Hoe en waarom de Stichting MHM de historische activiteiten van het voormalige Comité Oud Muiderberg (COM) gaat voortzetten.

39 OP WIENS SCHOULDERS WIJ RUSTEN
Aankondiging van een serie korte biografieën over Muiderberg historici, auteurs en verzamelaars, die het fundament vormen onder het werk van MHM.

en verder

3 VOORWOORD

6 WIE IS WIE

Oude groepsfoto ter herkenning.

7 ELS GROOTENDORST

Sponsor in beeld - Muiderbergse boerendochter werd AA accountant.

11 HANS SPIL

Sponsor in beeld - Een echte zandhaas in het Kabouterhuis.

12 BERICHTEN

20 UIT HET ARCHIEF

Greep uit de historische afbeeldingen van het digitale archief.

31 MOOI MUIDERBERG

Voorzitter van de Vereniging Dorpsraad Muiderberg wenst HMH succes met het nastreven van haar ambities.

35 OPROEP DONATIE

Steun de stichting MHM financieel met een donatie of word vriend.

39 COLOFON

Afbeeldingen

Afbeeldingen en kaarten in deze uitgave zijn afkomstig uit het fysieke en digitale archief van de Stichting Monumentaal en Historisch Muiderberg.

Foto's zijn gemaakt door Jos Gunneweg tenzij anders is vermeld.

Voorpagina

Detail uit penseeltekening 'Kerk aan Zee' uit 1838 van de Zwitserse schilder Daniel David Burgdorfer (1800-1861).

Achterpagina

Huize Caecilia - foto Gerard Boer

Voorwoord

Hoeveel Muiderbergers er niet verliefd zijn op hun dorp!

Onze Muiderbergse nachtegaal Vanessa Thuyns: '..... en waar ter wereld ik mijn glas ook drink / in gedachten ben ik altijd op de Brink / Muiderberg! Muiderberg! ....'

De vader van Hans Spil: 'Aankomen in Muiderberg is alsof je met vakantie bent en dat dan iedere dag!!' Karlijn Vriens van Kafee: 'Ik vind het een eer om hier in Muiderberg te wonen'.

Dat dorpsgevoel, die waardering voor het kleinschalige, de serene plekken op de Brink, het plezier van strand en water, de historische gebouwen, de verhalen die van generatie op generatie worden doorverteld. Dat is wat ook ons, bestuur van stichting Monumentaal en Historisch Muiderberg en de redactie van dit magazine drijft.

We zijn een aantal maanden onderweg en hebben mogen ervaren dat ons idee wel aanslaat. We ontvangen financiële bijdragen van vele particulieren, van de Dorpsraad, het gemeentebestuur en Muiderbergse ondernemers. We kregen particuliere verzamelingen en objecten als schenking plus het hele archief van onze voorganger Comité Oud Muiderberg.

We zijn erkentelijk dat wethouder Alexander Luijten het eerste exemplaar in ontvangst wilde nemen en blij met het stukje van Jur Jonges, de voorzitter van de Dorpsraad.

Verhalen optekenen en doorvertellen dat is wat we zeker in dit eerste nummer van ons magazine doen. Vertikaal: van het verleden van Floris V en daarvoor naar de jongere generaties. En horizontaal: van het Oude Dorp naar Buitendijken en vice versa. Hopelijk zijn we erin geslaagd u een gevarieerd leesmenu aan te bieden.

Jos Gunneweg
Jan de Beus
Frits Vlaanderen
(redactie)

MUIDERBERG MONUMENTAAL

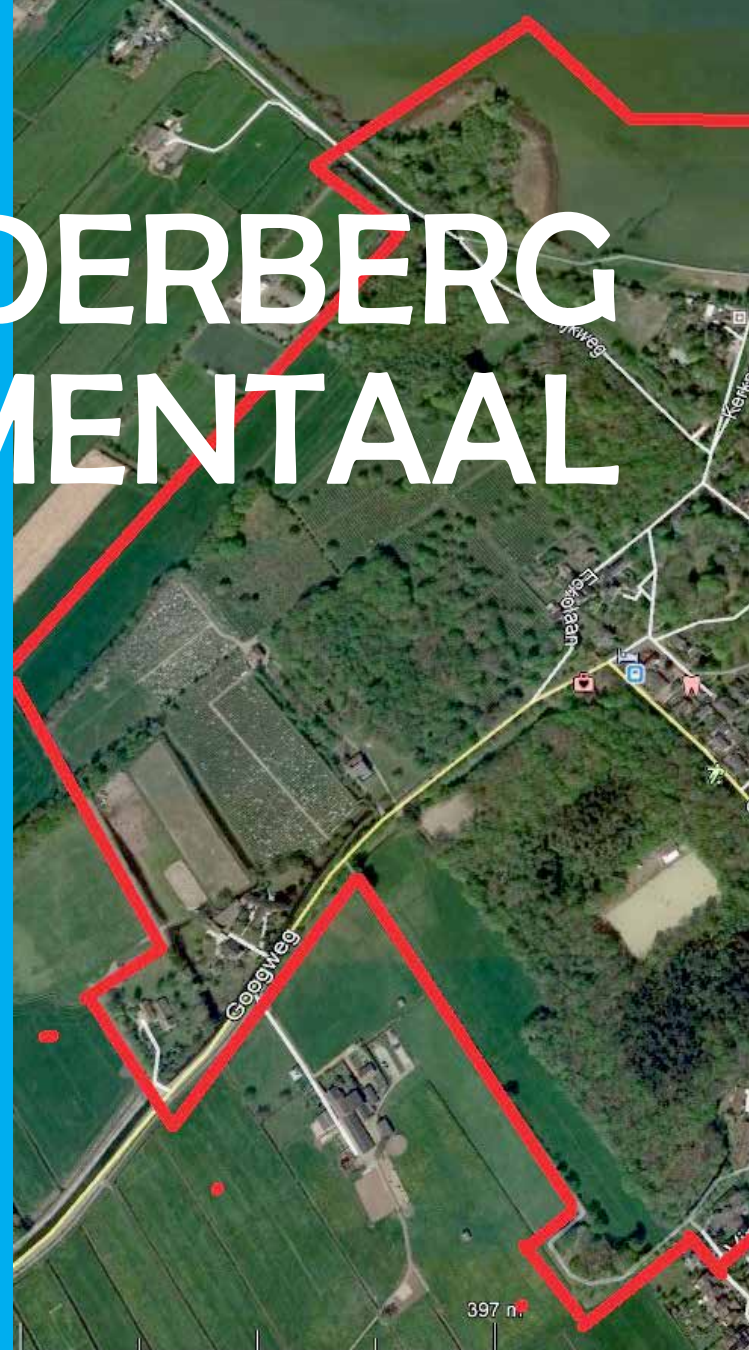
door BESTUUR st-MHM

Gemeentelijke monumenten

Wellicht hebt u vorig jaar september-oktober deelgenomen aan de mogelijkheid bijzondere of dierbare plekken of panden voor te dragen als kandidaat gemeentelijk monument. Muiderbergers, Erfgoedvereniging Heemschut en het Cuypersgenootschap hebben in totaal vijftig panden/plekken voorgedragen. Deze kwamen op een zogenaamde longlist. Het gemeentebestuur benoemde een selectiecommissie die hieruit via bepaalde criteria een 'shortlist' samenstelde. In die selectiecommissie hadden namens st-MHM zitting Jos Gunneweg en Michiel Koekkoek. Ook heeft onze stichting aanvullende fotografie en historische informatie aangeleverd voor ongeveer dertig panden. Inmiddels heeft de selectiecommissie onder voorzitterschap van een externe deskundige twee maal vergaderd. Vanwege corona toen, via zoom.

De lijst van vijftig is teruggebracht naar tien panden en objecten. Deze selectie omvat enkele dubbelwoningen en een ensemble, en beslaat daarmee in totaal 21 adressen. Verder werd een reservelijst opgesteld met tien panden voor een volgende actualisatieronde. Van drie rijksmonumenten zal de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), gebaseerd op de voorstellen van de inwoners, gevraagd worden de redengevende omschrijving uit te breiden.

De gemeente heeft een intensieve vervolprocedure in gang gezet. Die begon met de opdracht aan een extern gespecialiseerd bureau tot onderzoek naar de monumentwaardigheid en het opstellen van een redengevende omschrijving voor ieder pand. Daarbij worden ook huisbezoeken afgelegd. De concepten van de redengevende omschrijvingen van de panden zullen ons

worden toegezonden ter eventuele aanvulling.

Volgende maand zal naar verwachting de aanwijzingsprocedure in gang worden gezet. Het college van B&W vraagt eerst nog advies aan de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit & Erfgoed. Eigenaren hebben daarnaast het recht volgens de procedurele spelregels bezwaar te maken tegen een voorgenomen aanwijzing. Vanaf het moment dat de panden en objecten zijn voorbeschermd, brengt de gemeente een nieuwsbericht uit om zo alle inwoners van Muiderberg op de hoogte te brengen.

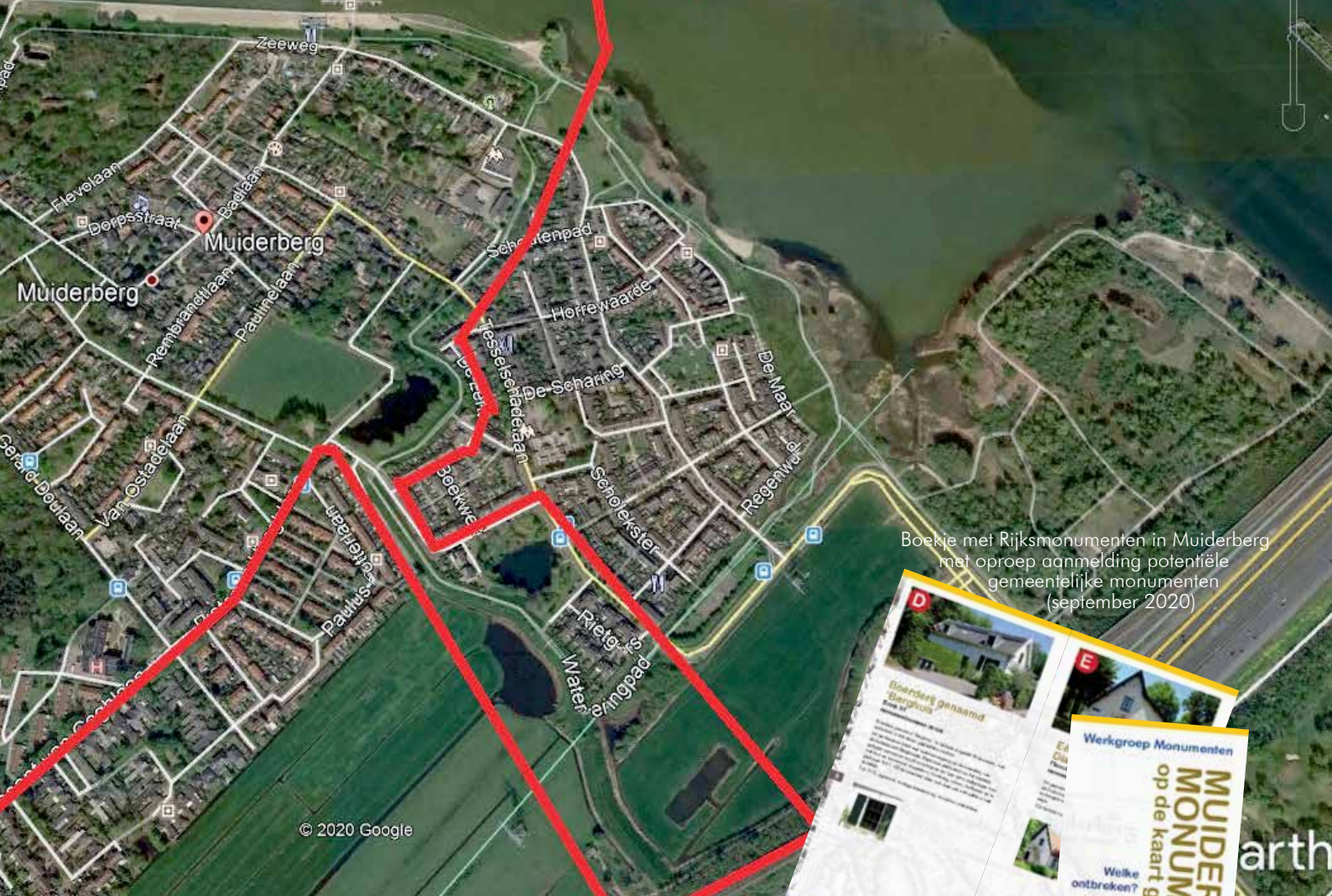
Als alles volgens plan verloopt is Muiderberg eind 2021 een aantal gemeentelijke monumenten rijker!

◀
Wordt de Hakkelaarsbrug een gemeentelijk monument?
End van dit jaar zullen we het weten.

voorgestelde contour gemeentelijk beschermd dorpsgezicht MUIDERBERG

Boekje met Rijksmonumenten in Muiderberg met oproep aanmelding potentiële gemeentelijke monumenten (september 2020)

OPEN MONUMENTENDAGEN 2021

Deze vallen op zaterdag 11 en zondag 12 september. Wij hebben een flyer gemaakt met daarop het programma die tegelijk met dit magazine huis-aan-huis wordt verspreid. Eén opvallend onderdeel willen we hier wel alvast noemen: het voorstellen van de nieuwe Echo Oproeper(s)!

We hopen u te mogen ontmoeten dan en daar!

Bestuur st-MHM

Gemeentelijk beschermd dorpsgezicht Muiderberg

Op 14 januari 2021 heeft ons bestuur burgemeester en wethouders van Gooise Meren (en cc aan alle raadsleden) in een uitvoerig onderbouwde brief, verzocht over te gaan tot aanwijzing van de oude dorpskern van Muiderberg als gemeentelijk beschermd dorpsgezicht volgens de hieronder aangegeven contour. Deze brief kunt u vinden op onze website.

Op 1 april 2021 ontvingen wij een reactie. Kort gezegd stelde het college dat deze zaak voorlopig wordt aangehouden totdat in 2023 in het kader van de Omgevingswet alle gemeentelijke verordeningen zullen worden aangepast. Voorts werd impliciet gesteld dat wij als stichting de kosten van het voorafgaande

inventariserende en waardestellende onderzoek voor onze rekening zouden dienen te nemen.

Wij hebben in een brief aan het college betoogd dat een onderzoek als genoemd tot de normale activiteiten van de gemeente in het kader van voorbereiding van wet- en regelgeving behoort. Wij kunnen wel een praktische leveren in de vorm van het fotograferen en het maken van korte beschrijvingen van karakteristieke panden binnen het contourgebied. Zoals wij dat al deden in het kader van panden op de longlist gemeentelijke monumenten.

Voor de volledige brief zie st-mhm.nl.

WIE IS WIE

Het was een traditie om van oude groepsfoto's in Muiderberg de personen te achterhalen die erop stonden. En die resultaten te publiceren. In een tentoonstelling. Of een boekje, zoals 'Kent u ze nog ... de Muiderbergers' van 'ome' Piet de Raadt. Maar dan ging het om de jaren tot aan de oorlog.

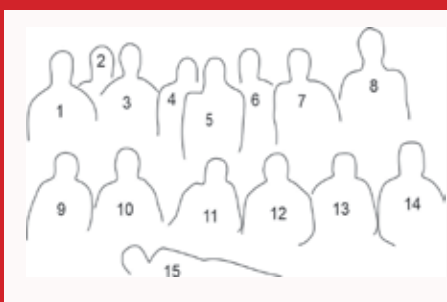
We zijn nu wel een paar generaties verder maar toch duiken er soms groepsfoto's op waarbij we die vraag wie-is-wie meteen voelen opkomen. We vragen via deze rubriek onze lezers ons te helpen bij het beantwoorden van die vraag.

We beginnen met deze kleurenfoto van ook al weer 15 jaar terug. Volgens de documentnaam gaat het om 'veteranenelftal 2006 Negen Morgen', ofwel de thuisbasis van onze voetbalclub. Onze vormgever heeft er een keurige outline van gemaakt met cijfers erin.

**Herkent u iemand, of misschien wel uzelf?
Meld het ons via
bestuur@st-mhm.nl.**

**In ons volgende nummer
laten we u weten
wie-wie-was.**

Zelf je energie opwekken?

Vraag naar de mogelijkheden

C.D. de Haan B.V.
installatiebedrijf en winkel sinds 1910

INSTALCENTER

Installatiebedrijf **C.D. de Haan** Dorpsstraat 1, Muiderberg - Telefoon 0294 261 313
Kijk ook op www.cddehaan.nl. Wij zijn aangesloten bij **InstalCenter**.

Elke vereniging of stichting weet het: je komt nergens zonder vrijwilligers en sponsoren. In deze rubriek laten wij u kennismaken met de verschillende ondernemers die onze stichting als sponsor-adverteerder of op een andere manier helpen.

ELS GROOTENDORST

Muiderbergse boerendochter werd AA accountant

door JOS GUNNEWEG

Els Grootendorst geboren 1964 op 'de Meerhoeve' aan De Goog 5, de boerderij van haar grootvader Dirk van der Weerd en sinds 2006 als AA accountant gevestigd in Hilversum is altijd Muiderbergse gebleven. Toen wij als startende stichting zonder eigen middelen behoefte hadden aan enige ondersteuning op het financiële en fiscale vlak zei Els meteen *'nou daar wil ik jullie wel bij helpen hoor, je weet Muiderberg heeft een apart plekje in mijn hart'*. En zo hadden wij onze eerste sponsor ('in natura') gevonden.

Haar ouders, Ko Grootendorst (1935-2011) en Aaltje van der Weerd (1932-2019) liggen begraven op het kerkhof van Kerk aan Zee. Ko, een Bussumse boerenzoon in hart-en-nieren, trouwde Els haar moeder en ze begonnen een kleine slagerij in Amsterdam. Els grootmoeder vond namelijk dat haar schoonzoon, wilde

hij boer worden, de koe ook van binnen moest kennen en dus eerst maar eens het slagersvak moest leren. Lang heeft dat niet geduurd. Na een paar jaar kwam Els' vader ook in het boerenbedrijf. Ze gingen wonen in een door pa van der Weerd op het erf in 1962 nieuw gebouwd huis (nog bestaand).

Inmiddels vonden rondom de ouderlijke boerderij de uitbreidingen plaats van de A1, alle nog zonder gevolgen. Maar In 1986 werden opstallen en grond aan NS verkocht voor de aanleg van de Flevolijn. Er werd een nieuw huis gebouwd aan de Keverdijk, net over de gemeentegrens met Weesp en ook 'De Meerhoeve' genaamd. Daar woont Els haar broer nog steeds.

Els ging school op de Oranje Nassauschool bij meester Dick van Kassel. Daarna de Ministerpark MAVO (nu Vitus) in Naarden. Van de MAVO naar de HAVO op

't Willem (Willem de Zwijger College, Bussum), wat wel een cultuurschok was qua schaalgrootte vergeleken met de eerdere school. Na haar einddiploma ging ze werken in de ziekenverzorging bij Naarderheem en Florisberg maar gaandeweg bleek haar talent voor cijferen en financiën. Els is een 'stapelaar'. Ze begon aan een indrukwekkende reeks avondstudies: Middenstandsdiploma, Praktijkdiploma boekhouden, MBA, SPD1 en SPD2, begon inmiddels voor zichzelf en rondde haar studies af met het HBO Accountantsdiploma AA (accountant-administratieconsulent). Ze leerde haar man, de jurist Peter Dessé kennen, verhuisden naar Bussum en sinds 2006 werkt Els dus in Hilversum.

We nemen bij het afscheid nog wat details door voor de advertentie die wij haar hebben beloofd, waarop zij zegt: *'Nou, je moet wel weten, we hebben een cliëntenstop hoor!'*

Boerderij De Meerhoeve, De Goog 5, een paar honderd meter N-O van Vrederust (zie p. 32), gebouwd jaren '30, gesloopt 1986; geheel rechts nog net zichtbaar de woning gebouwd 1962, thans nog bestaand (foto collectie Els Grootendorst)

Oral History, het optekenen van de mondeling overgeleverde verhalen van de oudere generaties Muiderbergers is een van de activiteiten die wij als MHM willen uitvoeren. Anno 2021 kunnen zij nog uit eigen herinnering vertellen over het dorpsleven van 80, zeg 90 jaar geleden. Hieronder het levensverhaal van Coby ter Beek.

Mei 2012
door JAN DE BEUS

Op donderdag 20 mei 2021 fiets ik met Ans Ceelie langs het strand naar haar vriendin Coby ter Beek. Coby woont op de Terp, nabij De Ning, tegen over de Kerk aan Zee. Daar is zij geboren op 18 augustus 1924, dus bijna 100! Als wij haar treffen is zij aan het werk in haar tuin. Ze is geboren en getogen in Muiderberg en heeft behoudens een periode van 14 jaar op het Kocherplantsoen, altijd in haar geboortehuis dan wel op haar geboortegrond gewoond.

Café Zeezicht, begonnen als een achthoekig paviljoentje

CAFE DE TERP - TER BEEK - ZEEZICHT

Coby, officieel Cornelia Jacoba genaamd is een krasse dame en vertelt over haar leven, haar familie en haar geboorte/woonhuis. Haar grootvader Cornelis Lucas ter Beek (1853-1945), nazaat van Meeuwis ter Beek (1748-1809), broodbakker in Krakestein op de Brink, liet in 1921 een kiosk en schuurtje bouwen en een steiger om roeibootjes te verhuren. Bouwde er later een huis bij. Zijn zoon, Coby's vader, Cornelis ter Beek dreef daar zijn Café De Terp, ook wel Café Ter Beek en Café Zeezicht genoemd. Omstreeks 1951 werden er meerdere zomerhuisjes bij gebouwd. Dat en een gratis toegankelijke speeltuin zorgde voor veel vertier.

EEN MIDDAG MET COBY TER BEEK OP DE TERP

Een van de zomerhuisjes is jarenlang door de schrijver Oek de Jong (1952) bewoond en in de periode 1947-1955 kwam oudere collega schrijver Nescio (1882-1961) vaak op Café bezoek. Hij schrijft er veel over in zijn natuurdagboek en heeft het dan vaak over het Cafeetje aan Zee. Ook heeft hij het in 1954 over het Cafeetje met het aapje, maar daar over later meer.

COBY COUPEUSE, COSTUMIÈRE, CAFÉ KELNERIN

Coby bezoekt de Openbare School op de Brink bij Meester Jan Meijer (1900-1986). Vervolgens gaat zij verder leren bij de nonnen in Muiden. Dat was in het latere bejaardenhuis Floris Haven aan de Herengracht. Daar heeft zij leren naaien en koos vervolgens voor het vak van coupeuse en costumière wat zij jaren uitoefende als ontwerpster van lingerie bij het naaiatelier REX op de Marnixstraat in Amsterdam.

Een laatste fase van haar beroepsleven werkte zij op de afdeling dameskleding van de Maxis in Muiden. Maar in haar jonge jaren hielp zij tijdens het weekend en verdere vrije tijd altijd mee in het Café van haar vader. Zij bezocht een keer een dansles in Café Nooitgedacht in de Dorpsstraat maar dat was dan ook meteen de laatste keer. Zij tekende en schilderde liever en ook nu nog hangt er prachtig werk van eigen hand in haar woning. Met haar vriendinnen Coby de Beus en Coby Niewohner vormde zij een trio dat men wel de Coby Club noemde.

CAFÉ MET HET AAPJE

Los van Nescio sprak ook mijn vader wel over het Café met het aapje. Hoe zat het nu precies? Joop, een broer van Coby, was zeeman en bracht een aapje mee uit Afrika. Toen Coby het beestje zag op het schip van Joop, in de haven

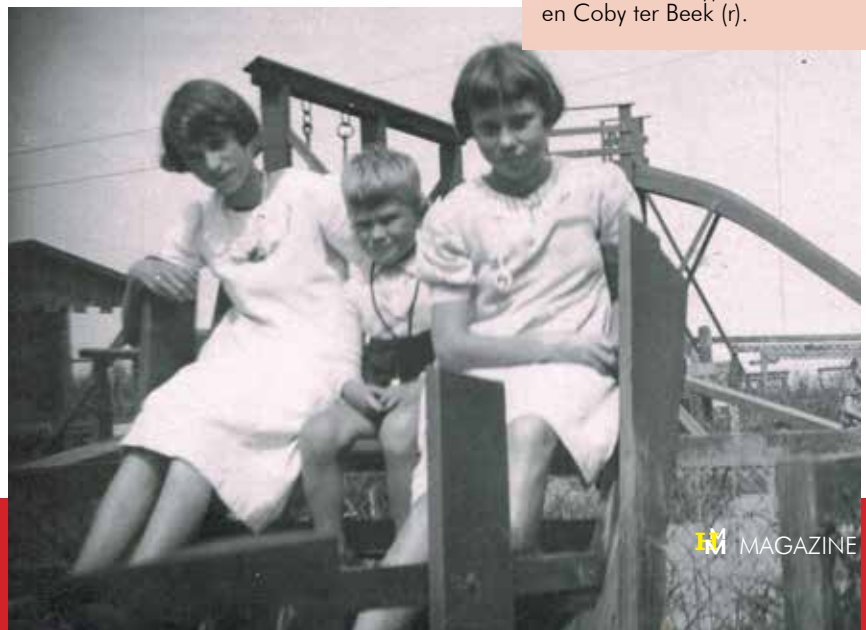
Panorama vanaf de toren, omstreeks 1950

van Rotterdam was ze er gelijk gek op, sloot het in haar hart en nam het mee naar Muiderberg!

Coby is niet alleen op dit moment de oudst geboren dame in ons mooie dorp, maar ook nog eens tegelijkertijd de oudste donateur van onze stichting Monumentaal en Historisch Muiderberg!

We wensen haar nog vele jaren in goede gezondheid en danken haar voor het gesprek en de mooie middag op De Terp!!

Uit het familiearchief circa 1937
De speeltuin van Café Zeezicht (nu de
Terp) tegenover Kerk aan Zee.
Loekie ter Beek (l), Kees ter Beek (m)
en Coby ter Beek (r).

**OUDSHOORN
ERSWINKEL**

GROENTE - FRUIT - PRIMEURS - KAAS - NOTEN - WIJN

Dorpsstraat 29a | 1399 GT Muiderberg | 0294-263215 | info@verswinkeloudshoorn

DE SPIL
FYSIO & MANUELE THERAPIE

*Hans Spil, de praktijk voor
fysio- en manuele therapie
in Muiderberg*

- Fysiotherapie
- Manuele therapie
- Dry needling
- Sportfysiotherapie
- Medische fitness
- Medical taping
- Sportmassage
- Ontspanningsmassage

Googweg 3, 1399 EP Muiderberg

Telefoon 0294 26 4444
E-mail info@despil-therapie.nl
Internet despil-therapie.nl

Schaatskleding.net
De winkel waar je alles voor het schaatsen kunt vinden!

Telefoon 0294 26 5822 | E-mail info@despil-active.nl
Internet www.schaatskleding.net

De Spil
schaatservice
schaatskleding.net

HANS SPIL

EEN ECHTE ZANDHAAS IN HET KABOUTERHUIS

door JAN DE BEUS

Hans Spil, geboren in Amsterdam en getogen in Muiderberg, zetelt al sinds jaar en dag in de voormalige kleuterschool Het Kabouterhuis, gelegen op de hoek Gerard Doulaan en Googweg, naast het lommerrijke Kocherbos. Hans vertelt:

Geboren in 1965, verhuisde op vierjarige leeftijd met zijn ouders mee naar Muiderberg. Het gezin vestigde zich in het Van der Helstpark. Later verhuisden zij via het voormalige Cafe Lief tinck, toen de lokale snackbar van Jan Veenboer, naar de Eikenlaan en nog weer wat later woonde Hans een tijd in het buurtschap De Hakkelaar. Na zijn studie fysiotherapie in Utrecht werkte hij in de Florisberg, met collega Bakkenes. Later doet Hans de specialisatie tot manueel therapeut. In 1994 start Hans zijn eigen praktijk. Meer recent werd hij ook nog gediplomeerd Dry Needling therapeut en heeft hij vaardigheden ontwikkeld in kinesiotaping.

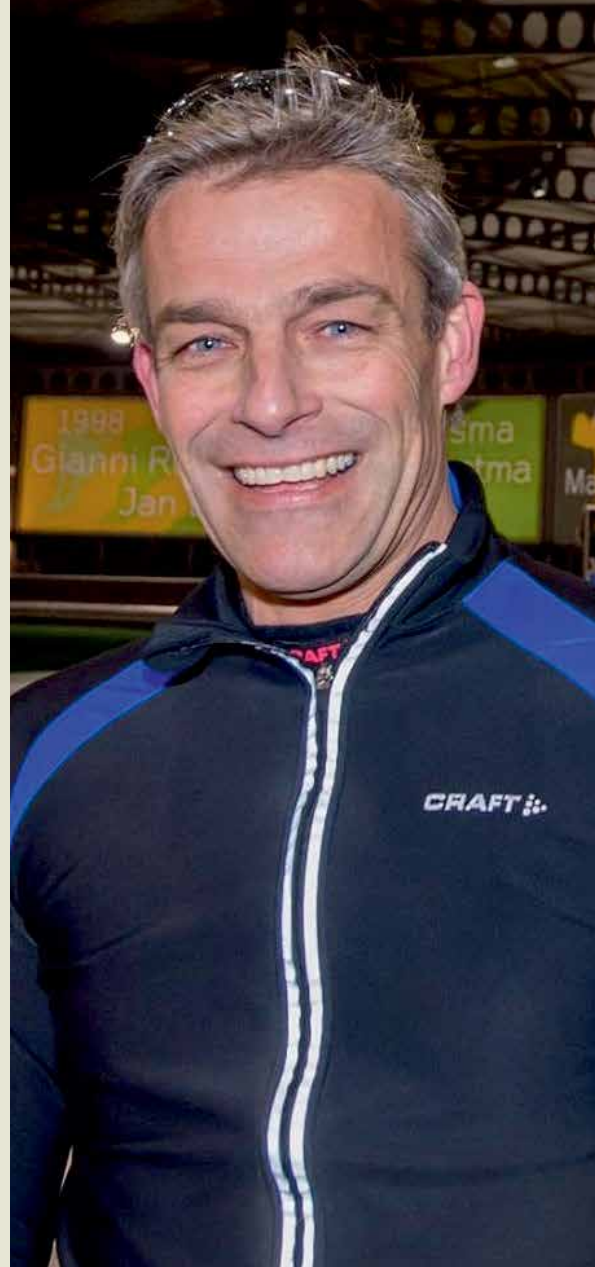
AANKOMEN IN MUIDERBERG IS ALSOF JE MET VAKANTIE BENT EN DAT DAN IEDERE DAG!!

Eerst in de Florisberg en via de Ruysdaellaan verhuist hij na tweeënhal jaar naar Het Kabouterhuis wat hij in 1999 kan kopen. Daar is hij nog steeds te vinden. Aanvankelijk werkte ook Simon Luitse met hem samen.

Net als zijn vader heeft Hans een grote liefde voor de schoonheid van ons dorp. Hij citeert zijn vader, die altijd als hij het dorp op kwam vanaf de Googweg, zei: 'Aankomen in Muiderberg is alsof je met vakantie bent en dat dan iedere dag!!' Dat gevoel leeft bij Hans nog steeds!! Hij woont dan weliswaar al jaren met vrouw, zoon en dochter in Loosdrecht maar hij blijft toch ook een echte zandhaas!!

HET KABOUTERHUIS WORDT DE SPIL

We spreken over de geschiedenis van Het Kabouterhuis (zie ook p. 26) wat voor Hans bijna zijn tweede huis is. Jaren was het de kleuterschool. Niets herinnert meer aan die tijd. Velen Muiderbergers weten ook nog wel dat er een tijd een Groene Kruis vestiging in het Kabouterhuis geweest is en ook zat er in de jaren 90 tijdelijk voor enkele middagen in de week een politiepост. Ondertussen heeft Hans de naam van het pand gewijzigd van Het Kabouterhuis naar De Spil, centrum voor behandeling van fysieke klachten.

OOK WIELRENNER EN SCHAATSER

Hans heeft niet alleen een goedlopende praktijk als fysio- en manueel therapeut, hij is ook nog eens een enthousiast sporter. Denk dan aan golfen, wielrennen en schaatsen. In zijn 53e levensjaar werd hij eerste bij het kampioenschap wielrennen voor Nederlandse veteranen in de leeftijdsgroep 50+. Wat betreft het schaatsen: ook dat is een passie. Hij behoort tot de subtop van het langebaanschaatsen en werd vijf jaar geleden 3e bij het NK allround voor veteranen. En alsof dat allemaal nog niet genoeg is, Hans is ook nog ondernemer! Hij heeft een succesvolle webwinkel voor schaatskleding en schaatsen, thermokleding, schaatshelmen, handschoenen, sokken en andere schaatsaccessoires. Ook kan men bij Hans schaatsen laten slijpen en is de winkel op afspraak te bezoeken. Hans was ook de eerste die een contract als sponsor-advverteerder voor ons magazine afsloot!

Hans is een gedreven en enthousiaste man en we hopen hem nog jaren in ons midden te hebben en van zijn diensten en vaardigheden gebruik te kunnen maken!! Mensen uit binnen en buitenland weten hem te vinden!!

BERICHTEN

RAADPLEGEN ARCHIEF EN BIBLIOTHEEK

Wanneer u onze digitale collectie, onze bibliotheek of de documentatie in ons archief wilt raadplegen, neemt u contact op met Jan de Beus, onze vice- voorzitter-archivaris, bereikbaar via debeus@hetnet.nl.

VRIJWILLIGERS GEZOCHT

Voor de archivering met name de digitale registratie daarvan en bij de uitvoering van de activiteiten rond Open Monumentendag in september zoeken we nog een paar mensen die wat tijd beschikbaar hebben voor ons mooie dorp. Gezellig en leerzaam! Aanmelden via bestuur@st-mhm.nl.

OVERDRACHT VERZAMELINGEN AAN ONS ARCHIEF

U hebt kunnen lezen dat ons archief en onze bibliotheek zijn verrijkt met interessante verzamelingen en objecten. Zijn er meer mensen die hun Muiderbergse ansichten, boekjes of andere objecten een tweede leven gunnen in een openbare collectie, zij kunnen uiteraard bij ons terecht. Neemt u dan contact op via debeus@hetnet.nl.

BESTUURSVACATURE

Naar een bestuurslid uit de kring van docenten van het basisonderwijs wordt nog gezocht. Mocht door het lezen van dit magazine uw interesse zijn gewekt om vanuit het onderwijsveld een inbreng in onze activiteiten te leveren vernemen wij dat graag via bestuur@st-mhm.nl.

'HAKKELAARSBRUG 1920-2020'

Het boekje 'Hakkelaarsbrug 1920-2020 - de geschiedenis van een honderdjarige', geschreven door Jos Gunneweg vertelt het verhaal over de ijzeren brug en zijn voorgangers, over 4 eeuwen Naarder- en Muidertrekvaarten, de weg- en watertollen, het ontstaan van het buurtschap De Hakkelaarsbrug, Napoleon die over de brug kwam, een interview met Lammert Hensbergen, een roeitocht van twee burgemeesters, de Vrije Republiek Hakkelaarsbrug, en talloze andere verhalen. Prachtig vormgegeven.

Verkrijgbaar bij de Spar en via j.gunneweg@hetnet.nl.

'JOODSE BEGRAAFPLAATS MUIDERBERG'

In 2019 schreef Harry Mock dit door de Joodse Gemeente Amsterdam uitgegeven buitengewoon leerzame boekje waarin systematisch alle aspecten van de Joodse begraafplaats worden beschreven. Over de voorgeschiedenis, het zoeken van een graf, de paden voor kohaniem, de gebouwen, bekende Nederlanders, de taal der zerken, ritens en regels etc. Verkrijgbaar bij de Spar.

ANBI STATUS

Door onze accountant is bij de Belastingdienst de aanvraag verzorgd voor de status van Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Hiervoor hebben wij eerst allerhande beleidsdocumenten klaar moeten maken en op onze website publiceren. Hierdoor worden onder bepaalde voorwaarden schenkingen aan onze stichting fiscaal aftrekbaar. Zie hiervoor p. 34 van dit magazine of ga direct naar de website www.st-mhm.nl/maak-een-donatie.

GRATIS VERSPREIDING EN RESULTATEN DONATEURSWERVING

Dit eerste nummer kunnen we bij wijze van experiment, door een eenmalige bijdrage van de Dorpsraad en de bijdragen van onze sponsors-adverteerders 'gratis' huis aan huis verspreiden. Het vormt op die manier ook de start van een aanvullende campagne tot werving van donateurs (zie p. 35). Wij hopen dat die opbrengst zodanig is dat deze het bedrag van de genoemde eenmalige bijdrage minstens compenseert, hopelijk overtreft! Eventueel moeten wij bij het tweede nummer een andere formule kiezen maar wij zijn optimistisch gestemd. Muiderbergers, laat u niet kennen!

REACTIES EN SUGGESTIES

Uw reacties, suggesties voor onderwerpen of een idee voor een door u zelf te schrijven artikel over monumentaal en historisch Muiderberg zien wij graag tegemoet via Postbus 44, 1399 ZG Muiderberg of bestuur@st-mhm.nl.

DE SCHATKAMER VAN MONUMENTAAL EN HISTORISCH MUIDERBERG

door JAN DE BEUS

De schatkamer van Monumentaal en Historisch Muiderberg (MHM). Zo zou je het archief van onze stichting wel kunnen betitelen. Na onze lancering op 20 maart j.l. is er een karrenvracht aan archiefmateriaal en schenkingen bij ons binnen gekomen. Wat ging er aan vooraf? Het begon met de anonieme schenking van twee schilderijen plus een aquarel van de Muiderbergse schilder Jan Meijer (1900-1986). Die veilden we met groot succes op 20 maart in het Ontmoetings Centrum De Steeg. De opbrengst van 3600 euro's kwam geheel ten goede aan onze stichting.

Daarvoor was er al een schenking van de familie Rietveld, allen ooit geboren in Muiderberg, die boeken en knipsels over ons dorp schonken. Ook de publicaties van Jos Gunneweg, Harry Mock en Gré Dam vonden hun weg naar ons archief. Idem dito diverse schenkingen waarbij o.a. het zeer gezochte *'Muiderberg Voorpost van Het Gooi'* van Klaes Sierksma door Joke Leicht. Maar ook *'Verhalen en geschiedenis van Kerk aan Zee'* van Jan Wieten.

Bijzondere vermelding verdient het complete archief van de Stichting Comite Oud Muiderberg (COM) met talloze publicaties, knipsels, correspondentie, foto's, teksten films, prenten, etc.

Een greep hieruit: vrijwel alle periodieken en publicaties van COM (1976-2003), materiaal van en over de zes Muiderberg Symposia, Floris V en G.A. Heinze penning, als ook de penning 'Europees Jaar van het Tourisme', wat COM in 1990 ontving als prijs voor 'Europe's best kept Village'. Dit en nog veel meer, inmiddels beschreven, zijn nu opgeborgen in 28 archiefdozen. Aanvankelijk jaren bewaard door Jeanne Oosterbaan van COM en nu op weg naar het Ontmoetings Centrum in de Populierenlaan, alwaar iedere donateur van MHM het ter zijner tijd op afspraak kan raadplegen.

Als laatste wil ik nog de genereuze schenking door Mevrouw Claudia de Raadt vermelden. Zij is een telg uit een oude Muiderbergse familie, die een prachtige penseeltekening van de Kerk aan Zee plus een aquarel van de buitenplaats Wisseloord heeft geschonken.

De penseeltekening is gemaakt in 1838 door de Zwitserse kunstenaar Daniel David Burgdorfer (1800-1861) en de aquarel door ene Charlotte, waar over op dit moment niets meer bekend is. Grote dank aan haar en alle andere anonieme en niet anonieme schenkers!!

Goed voorbeeld doet goed volgen, dus wie wat dan ook m.b.t. Muiderberg kwijt wil, meld het ons, en we maken een afspraak om een en ander te bekijken.

Een keuze uit de aanwinsten zullen wij tijdens het Open Monumenten weekend op 11 en 12 september tonen in het Ontmoetings Centrum!!

▲ Aquarel
Wisseloord

◀ Penseeltekening
Kerk aan Zee van
Daniel David Burgdorfer

BUITENDIJKEN

**ONTWERP
BOUW
BEWONERS**

aflevering 1 ONTWERP

Jos Gunneweg

Luchtfoto situatie 1986 (archief st-MHM collectie Wegman e.a., maker onbekend)

De wijk Buitendijken, die bijna een verdubbeling van het inwonertal van Muiderberg jaren '60 van de vorige eeuw, ongeveer een halve eeuw geleden alweer en eindigend 2001 toen de laatste woningen aan de Scholekster / Tesselschadelaan werden opgeleverd. Het lijkt nu wel het moment om eens terug te kijken op de ontstaansgeschiedenis daarvan. We doen dit in een reeks van drie artikelen. Het eerste, in dit nummer, over 'het ontwerp'. In het volgende nummer over 'de bouw' en ter afsluiting over 'de bewoners'.

INLEIDING

Vanaf WO II tot de jaren '70 van de vorige eeuw had dorp Muiderberg enige uitbreiding gekend. Alles binnen de voormalige Zuiderzeedijk. Bij voorbeeld 'kom Muiderberg', met straten als de Hobbemalaan en de Gerard Doulaan, beter bekend als de 'schildersbuurt', gebouwd vanaf 1951.

In de jaren '60 ontstond behoefte aan een grote uitbreiding van het dorp. Die zou aan de andere zijde van de dijk in het agrarisch gebied plaatsvinden. Buitendijks, in de polder genaamd Buitendijke. In een bestemmingsplan dat zou worden genoemd Buitendijken (let op de toegevoegde 'n').

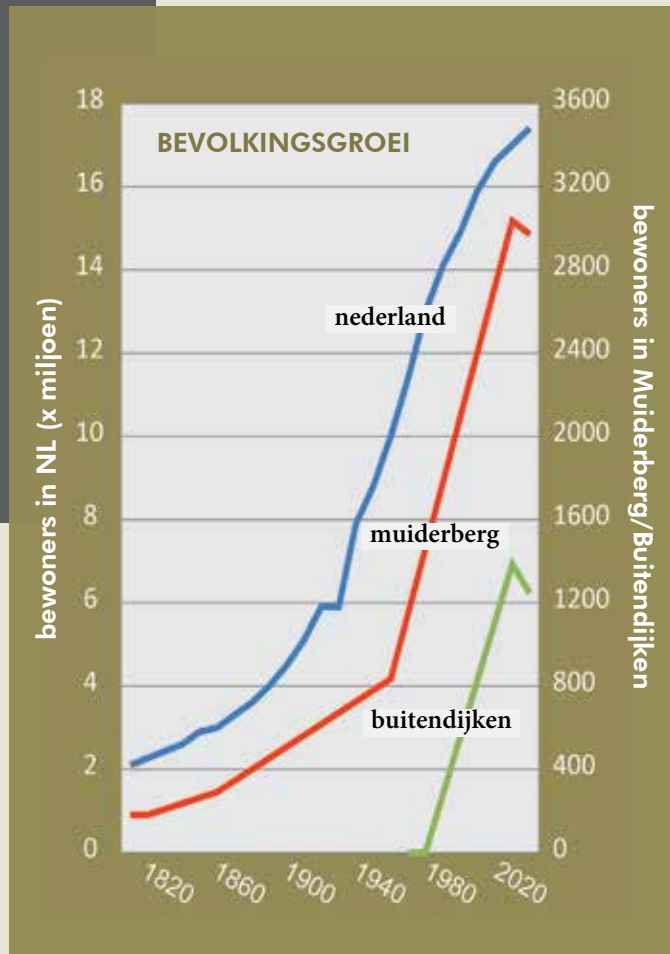
Vanwaar die grote woningbehoefte? Allereerst drukte natuurlijk de snelle toename van het aantal inwoners van ons land op de ontwikkeling van woningbouw waar ook.

BEVOLKINGSGROEI NEDERLAND VERSUS MUIDERBERG

Laten we eens kijken naar de demografische ontwikkeling van Muiderberg tussen 1800 en 2020 afgezet tegen die van Nederland. In de bijgaande grafiek hebben we twee schalen toegepast anders zou die vergelijking niet kunnen worden zichtbaar gemaakt.

De aantallen inwoners NL van 2,1 naar 17,4 mln resp. Muiderberg van 180(!) naar 2970 in ruim twee eeuwen. De bronnen waaruit geput, hebben we aan het eind van dit artikel vermeld.

We zien dat 'inclusief Buitendijken' de ontwikkeling van Muiderberg vrijwel in de pas loopt met die van ons land als geheel. Omgekeerd, uit de pas zou lopen wanneer niet gerealiseerd. Buitendijken niet bouwen was vrijwel ondenkbaar geweest! Deze opgave

werd dus ook opgelegd door het Rijk. De beroemde 'bouwminister' Bogaers (KVP) verklaarde in 1960 de woningnood tot volksvijand nr. 1 en zag kans door beïnvloeding van ruimtelijke plannen en subsidieregelingen de bouwproductie op te voeren tot 100.000 woningen per jaar. Iets wat geen enkele minister na hem meer is gelukt. Ook de gemeente Muiden moet haar aandeel leveren en er waren alleen in Muiden al 300 woningzoekenden!

Inmiddels wordt erin de regio ook een gigantische slag uitgevoerd op andere gebieden van de ruimtelijke ordening. De Flevopolder wordt aangelegd. Het zuidelijke deel daarvan is klaar in 1968. Er moet een brug komen met een snelweg daarover, de Hollandse brug, gestart 1967, geopend 1969.

Aan de cijfers zien we dat puur op bevolkingsgroei Muiderberg lang achterliep op die van ons land als geheel. Het gemeentebestuur van Muiden gaf in 1972 opdracht voor een onderzoek met bewonersenquête naar de woningbehoefte in de gemeente. Eerder al, in 1969-1970, was besloten tot uitwerken van een eerste schets voor een grote uitbreiding van Muiderberg aan de andere zijde van de voormalige Zuiderzeedijk, die zou gaan heten 'Bestemmingsplan Buitendijken'.

▲ De Maat Landen - polder Buitendijke op topografische kaart circa 1850

HOE ZAG DIT GEBIED ER OORSPRONKELIJK UIT?

In oude tijden werd het laaggelegen land oostelijk van de Muiderberg bij hoge waterstanden met name bij noordwester stormen door de Zuiderzee overspoeld en zette zich daar vette zeekei af. Op oude kaarten heet dit buitendijks gebied 'De Maatlanden'. Vlak langs de kustlijn werd in later tijd tot aan vesting Naarden een zomerkade gelegd om te voorkomen dat deze landen in de zomer overstroomd raakten met het zoute zeewater. Dusdoende ontstond een poldertje, op oudere kaarten de Rijver Polder, later de Polder Buitendijke (zonder 'n'). Nog tot in de jaren '60 liepen koeien van Muiderbergse boeren daar, tot in de buurt van Naarden zo herinnert zich Herman Niewöhner.

Ongeveer ter hoogte van waar nu de westkant van 'het voorland' ligt, liep van oudsher de gemeentegrens Muiden/Naarden, nu postcodegrens Muiderberg/Naarden. In de jaren voor de ontwikkeling van het bestemmingsplan Buitendijken was het gebied weiland. Omstreeks 1949 (topografische kaart 1948 niet, 1949 wel) was er vanuit de Tesselschadelaan schuin naar de kust en over de zomerkade, een landbouwweg voor transport van vee en hooi aangelegd, de IJsselmeerweg.

In de driehoekige punt land tussen de kust, de dijk en deze IJsselmeerweg lag vanaf 1950 het kampeerhuisjeskamp KVM (Kampeer Vereniging Muiderberg, die in de periode 1970-1975 moest verkassen naar Lelystad en thans nog bestaat als bungalowpark KVM). Er lagen als souvenir

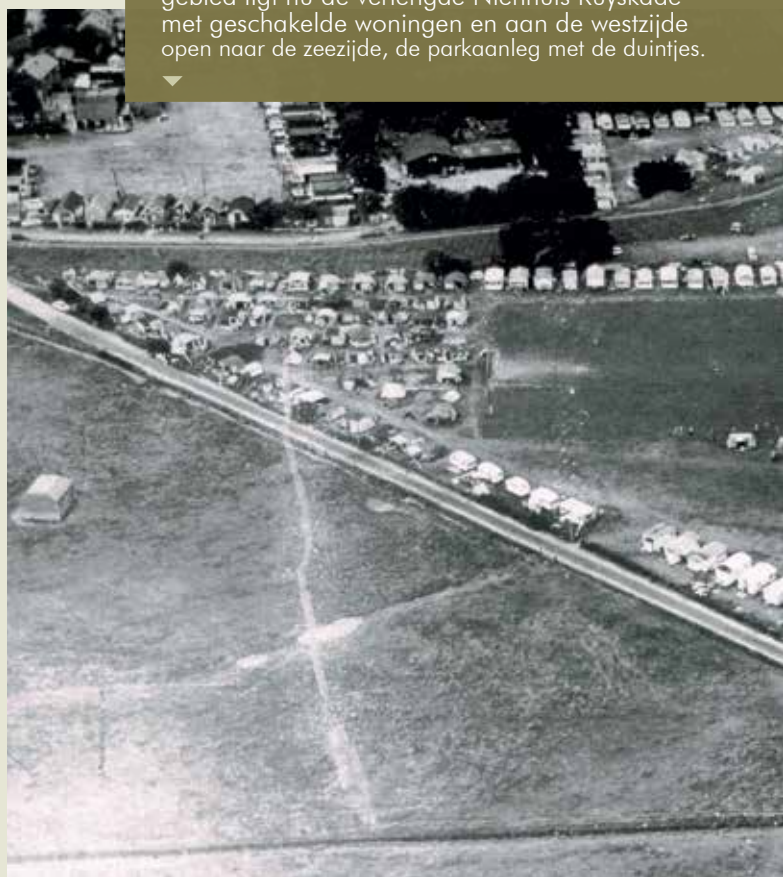
van de mobilisatieperiode 1939-1940, een stuk of 6 betonnen zgn. groepsschuilplaatsen. En net over de gemeentegrens lag er, tot grote ergernis van de Muiderbergers vooral bij stormweer, de vuilnisbelt van Naarden.

ONTWERPPROCES

Het zou een lange weg blijken. Het gemeentebestuur had voor de uitwerking van het bestemmingsplan het bureau voor stedenbouw ir F.J.Zandvoort BV te Amsterdam aangetrokken. Dit bureau bracht augustus 1972 de zgn. 'Zwarte Nota' uit waarin alle relevante uitgangspunten voor het te ontwerpen 'Globaal Bestemmingsplan Buitendijken' waren beschreven. Een plan op hoofdlijnen wat het gemeentebestuur binnen bepaalde voorwaarden verder zou kunnen detailleren. Het ging in eerste instantie om de fasen I en II, de westelijke helft van het totale gebied.

Het stedenbouwkundig bureau stelde een tentoonstelling voor om de burgers dicht bij het ontwerpproces te betrekken.

IJsselmeerweg en KVM kamp; situatie 1963; de sloot aan de onderkant op de voorgrond is ook te zien op de kaart 1850, was de uitwatering van de polder Buitendijke die met een duiker loosde op Zuiderzee/IJsselmeer. Kon ook dienstdoen als inundatiesluis. Betonnen duiker waarin een tankversperring bestaat nog (rijksmonument; ligt nu in het wandelpad t.o. de Zilvermeeuw). In dit gebied ligt nu de verlengde Niënhuis Ruyskade met geschakelde woningen en aan de westzijde open naar de zeezijde, de parkaanleg met de duintjes.

TENTOONSTELLING BUITENDIJKEN 10 DAGEN OP ZICHT

Zo werd in Het Rechthuis tweede helft november 1972 een tentoonstelling gehouden waarin een 'vlekkenplan' (vgl schetsontwerp) werd gepresenteerd. Hier gaven ook 21 architecten hun visie op 'wonen' in het algemeen en allerlei ideeën voor de invulling van het ontwerp. Ook was er een ideeënbus.

Uit deze 21 gegadigden werden er door een 'commissie architectenkeuze' twee gekozen die i.s.m. de stedenbouwkundigen met de invulling van de eerste twee fasen aan de slag gingen. Het werden de bureaus Cahen en Verhoeven. Een per fase wisselend bouwteam zou ervoor zorgen dat elke sectie een eigen identiteit zou krijgen, hetgeen ook is gelukt. Het Bouwteam bestaande uit het stedenbouwkundig bureau, een vertegenwoordiger van de gemeente en de beide architecten zouden de woningen van de eerste fase alvast tot op het niveau van een definitief ontwerp gaan uitwerken. De ideeënbus bevatte bruikbare suggesties naast onrealiseerbare droomwensen als 'een bioscoop' of 'een zwembad'.

Het gemeentebestuur besluit tot de vorming van vier zgn. 'parallel- of begeleidingsgroepen' waarin inwoners praten over deelaspecten van het ontwerp. Er wordt in de periode nov '73 - jan '74 intensief vergaderd. De ideeën vanuit deze parallelgroepen gingen als input naar het ontwerpsteam.

DE ONTWERPERS

Het stedenbouwkundig bureau F.J.Zandvoort b.v., opgericht 1965 was een gerenommeerd bureau waarvan de directeur-oprichter ir F.J.Zandvoort ook doceerde aan de Academie van Bouwkunst, TU Delft en TU Eindhoven.

Het ontwerp voor het plan Buitendijken gemeente Muiden werd in de praktijk uitgevoerd door de in Delft afgestudeerde planoloog-/stedenbouwkundigen ir Alfons Cock (†1986) en ir Erik Methorst

Cock en Methorst waren kinderen van hun tijd en geïnspireerd door de Marokkaanse en Algerijnse kashba bouw, waar mensen dicht op elkaar wonen en veel contact hebben. Daar hadden zij een studie van gemaakt, wat we in het ontwerp Buitendijken terug zien in de eerste fase.

Voor het uitwerken hiervan (fasen I en II) werkten ze samen met de architecten Abel Cahen (1942-2002) en Jan Verhoeven (1926-1994). Deze laatste was een bekend tegenstander van het

modernisme en streefde naar de terugkeer naar de menselijke maat in de architectuur.

De met trapjes geaccidenteerde autovrije straatjes De Kleine en De Grote Haar en de over het trottoir heen gebouwde eerste verdieping van de huizen aan de Niënhuis Ruijskade (nu door de bewoners-eigenaars veelal weer geblokkeerd) getuigen daarvan.

In de latere bouwfases - niet van hun hand - is deze opzet verlaten, zijn de straten rechter en met meer rijtjeshuizen.

De 'plaza' met zicht op het strand, aan De Maar komt eveneens uit de koker van Cock en Methorst, alsmede de hoogteverschillen in de 'duinen', de parkachtige aanleg westelijk daarvan in dit oorspronkelijk zo plat als een pannekoek zijnde opgehoogde polderland. Hierdoor sluit het op een natuurlijke wijze aan op het binnendijkse glooiende deel van de oude Nienhuis Ruijskade en het strand.

Bureau Zandvoort ging in 1984 op in een ander bureau.

ONTWERP UITGANGSPUNTEN

Op 23 november 1972, tijdens de tentoonstelling, worden burgemeester J. Jongeneel en een niet met name genoemde stedenbouwkundige van bureau Zandvoort geïnterviewd door dagblad De Tijd (als dagblad bestaand tot 1974) over de gedachten achter het plan. Allereerst dat de uitwerking een trage organisch gefaseerde ontwikkeling zou zijn waarin per te realiseren deelproject geleerd zou kunnen worden van het voorafgaande. Per deelproject een mix van woningcategorieën: sociale sector/vrije sector, dus van sociale groepen. De huren voor de woningen in de sociale sector zullen betaalbaar moeten zijn en met de opbrengst van de verkoop van grond in de vrije sector zullen algemene voorzieningen kunnen worden gerealiseerd.

Er wordt ontworpen een meanderend wegenpatroon net als in oude dorp. Idem de hoogteverschillen en de grote open groene plekken. Vgl de driehoekige verdiept aangelegde speelweide omsloten door Waterhoen, Meerkoet en De Maar, als echo van De Kuil (waar nu De Rijver). Organisch

aansluitend bij het oude dorp. Het zou in geen geval een op zichzelf staande strakke nieuwbouwwerk moeten worden. Huizen met een experimenteel karakter, in clusters in een halfopen carré met gemeenschappelijk groen aansluitend aan de achtertuinen, dat door bewoners zelf zou kunnen worden ingericht met speeltoestellen e.d. Smalle autovrije straatjes was ook een uitgangspunt. In geen geval een saaie rechttoe-rechtaan wijk. Werd bij de latere fasen losgelaten.

Groen: het idee is de opvattingen toe te passen van de toentertijd bekende tuinarchitect, beeldend kunstenaar en schrijver Louis le Roy (1924-2012). Dit werd later versoberd.

Grappig is dat de burgemeester het erover heeft dat niet gestreefd wordt naar 'inspraak' wat hij een versleten term vindt '.... wil niet de indruk wekken dat bij Buitendijken iets spectaculairs te gebeuren staat. We jagen geen dingen na die elders niet voorkomen'. De ontwerper daarentegen, spreekt uit 'dat het plan alleen kan slagen als zoveel mogelijk mensen meedenken met de stedenbouwkundige'.

SCHEUR IN COLLEGE

Maandag 10 september 1973 vaststelling definitief programma bestemmingsplan Buitendijken: scheur in college. In het aanvankelijk unanieme collegevoorstel was de volgende verdeling van de te bouwen woningen voorzien: 200 woningwetwoningen (huur), 150 premiekoop, 200 vrije sector, totaal 550.

Na een heftig politiek steekspel in de Raad (in de gelegenheidsraadszaal Café Gieling, Muiden) verdeeld over twee avonden en met een ommezwaai van een van de wethouders, werd die verdeling bij amendement van de raadsleden Van Diest en Italiaander veranderd: 125 woningwet, 150 premiekoop, 200 vrije sector, totaal 475.

VERKEERSONTSLUITING

Een van de eerste opgaven bij de uitwerking was het ontwerpen van de ontsluiting van de nieuwe wijk. Er zou een aansluiting op de A1/A6

BuitendijkE of BuitendijkEN

Op Muiderbergse sociale media is het een dingetje, is het nou BuitendijkE of BuitendijkEN.

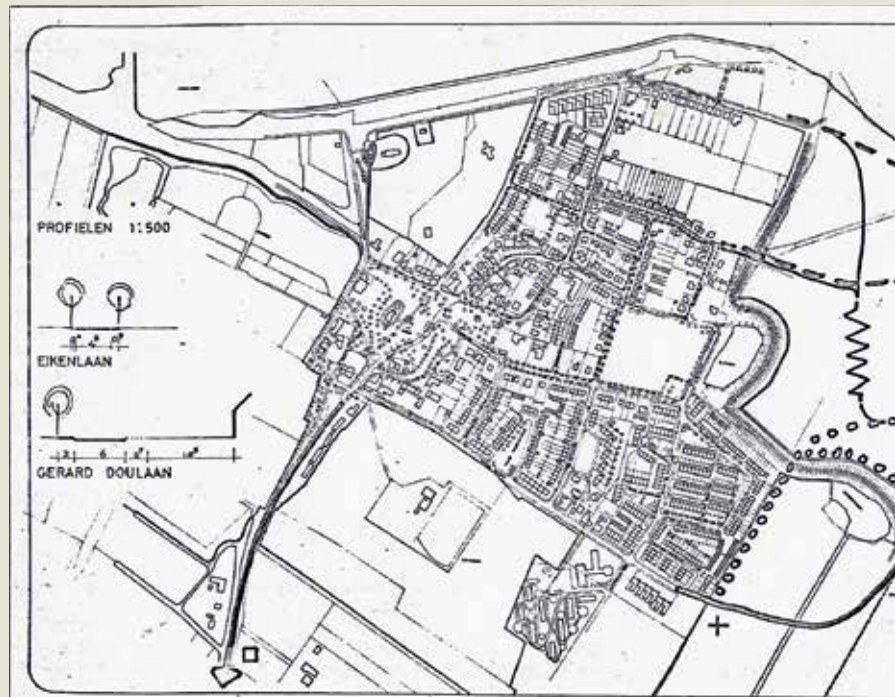
Het zit zo, volgens mij. Vóór de bouw van de nieuwe wijk was er de 'polder BuitendijkE' dus zonder N. Dan wordt door de gemeente Muiden eind jaren '60 de ontwikkeling van het uitbreidingsplan opgestart. In de oudste stukken daarover in het gemeentearchief (1969) lezen we steeds 'Bestemmingsplan Buitendijken', met N. Kennelijk om een onderscheid te maken tussen het oude en het nieuwe. En dat zie je in de officiële stukken nooit meer anders dan zo. Maar in de volksmond blijft het wel ... wij gaan wonen in de BuitendijkE. In de krant wordt vrijwel altijd, wanneer wordt bericht over de vorderingen van het bestemmingsplan en de bouw, de N geschreven. Maar elke regel kent zijn uitzondering. In een paar artikelen in 1986 en 1989 is die N weer even weg. Op actuele dorpsplattegronden en officiële stukken echter, altijd: Buitendijken, met N.

Daar houden we het maar op.

moeten komen. Daar werden structuurschema's voor getekend met een aantal varianten. Dit was al een onderwerp bij de tentoonstelling. Uiteindelijk is daar de slimme hoofdstructuur uit gekomen van verlenging Tesselschadelaan en de Niënhuis Ruijskade vanuit het oude dorp naar een verbindingsweg ten zuidoosten van de bebouwing, de nieuwe connectie met de 'nieuwe' IJsselmeerweg. Deze ging toegang bieden aan de toeritten van de A1/A6, werd tevens de weg naar Naarden vesting. De 'oude' Niënhuis Ruijskade, die bij de dijk doodliep op een hek waarachter weiland, werd daar doorgetrokken.

In de Tesselschadelaan werd bij HKW een 'dijkdoorbraak' gemaakt. Zo werd het oude dorp op een organische wijze met de nieuwe wijk verbonden.

De bus, toen lijn 136, zou - vanuit Weesp gezien - gaan rijden Googweg-Brink-Eikenlaan-Willemslaan-Tesselschadelaan-IJsselmeerweg en verder. Er was eerst sprake dat deze vanwege de rare knik om de Dorpswei, daar recht doorheen zou gaan. Volgens ingewijden stuitte dat op een veto van de toenmalige eigenaresse die zei: 'geen bus over mijn land!'. Wij mogen haar daar dankbaar voor zijn! Het bleef al met al een probleemroute waar pas in 1988 een andere oplossing voor werd gerealiseerd.

▲ Varianten verkeersontsluiting

VAN STRUCTUURSCHETS NAAR BESTEMMINGSPLAN

Bij de verdere uitwerking was er geregeld discussie tussen de Raad en de stedebouwkundigen. Zo in de Raad van 19 december 1974 waar het vooral handelt om de hogere kosten die de door de stedebouwkundigen voorgestelde niveauverschillen in het maaiveld met zich meebrengen. Het college vindt dat hier sterk op moet worden bezuinigd. Ir Cock van bureau Zandvoort betoogt dat het gebied door het uitrijden van het zand een karakterloos stuk grond is geworden. Sommige raadsleden zijn het daar mee eens. Wethouder Oostlander stelt echter dat bureau Zandvoort zich gewoon niet aan de financiële randvoorwaarden houdt. Er wordt een compromis bereikt. Uiteindelijk kwam er na finale goedkeuring door de gemeenteraad in juni 1977 een bestemmingsplan voor een mooie wijk op papier,

omvattend ongeveer de westelijke helft van het totale gebied, aangeduid als fase I resp. fase II. De verdere uitwerking zou in deelbestemmingsplannen worden opgesplitst. Oorspronkelijk 3 later 5 of zelfs 6 deelplannen.

Ontwerp en directievoering voor het bouwrijp maken en de wegeaanleg werden opgedragen aan Ingenieursbureau Grontmij De Bilt. Fase I was reeds geheel uitgewerkt. Dit was het gebiedje omsloten door De Kleine Haar - De Grote Haar - Tesselschadelaan - Schoutenpad - Nienhuis Ruijskade (arch Verhoeven) en in 1976 al in aanbouw genomen. De overige zouden afzonderlijk worden ingevuld en in procedure gebracht.

De 'allereerste' eerste paal ging woensdag 29 september 1976 de grond in.

▲ Winter 1975 - Buitendijken was nog Buitendijke met de vier bunkers daar waar De Lent en de Buurmeesterslaan zouden komen en circa 1984 zijn opgeblazen.

Krantenberichtje 1e paal ▶
(Het Parool 29 sept. 1976)

LITERATUUR EN BRONNEN

ALGEMEEN

- anderetijden.nl/aflevering204/woningnood
- Naarder Buitendijken, F.J.J. de Gooijer blog oktober 2004
- Gemeentearchief Gooise Meren Naarden (oud archief gemeente Muiden inv. nrs. 912/817/1505/1704)
- Krantenartikel De Tijd 23-11-1972 met uitvoerig interview met burgemeester W. Jongeneel over de ontwerp uitgangspunten ten tijde van de tt.
- Archief st-mhm (diverse foto's en knipsels uit digitale collectie Wegman e.a.): trefwoord buitendijken
- Knipsel met de hand gedateerd 12-9-1973 (raad 'eeregisteren' = 10 sept., daarvoor 10 dagen eerder = 31 augustus)
- Gemeentearchief Gooise Meren SSAN 112.1.1 nr 112 (notulen gemeenteraad Muiden 1974)
- Krantenartikel Parool 29-09-1976 - 1e paal door wethouder S.P. Roozendaal
- Krantenartikel 9 juni 1977 MuiderNieuws (geschreven door afdeling AZ gemeente Muiden)
- Diverse oude kaarten en plattegronden

DEMOGRAFIE

- De Lage Landen 1780-1980, F.H. Kosmann, Agon Amsterdam 1986
- Muiderberg Anno 1840, J. Oosterbaan, M. Eras, COM Muiderberg, 1992
- volkstellingen.nl
- cbs.nl

DE ONTWERPERS

- Interview met mw Willy Boer-Cock dd 5052021
- docplayer.nl/28826791-plaatsingslijst-van-het-archief-f-j-zandvoort-b-v-1923-archief.html onder nr 25. gedateerd 1973, Bestemmingsplan Buitendijken Muiden
- [nl.wikipedia.org/wiki/Jan_Verhoeven_\(architect\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Jan_Verhoeven_(architect))
- nl.wikipedia.org/wiki/Abel_Cahen
- NAI archief CAHE142a bureau Cahen Abel; uitbreidingsplan Buitendijken meervoudige opdracht; ook tekeningen van Bureau Zandvoort
- NAI archief ZAND 29; bestemmingsplan Buitendijken 1973 (geen scans)

▲ Proefverkaveling 15 februari 1975 (repro van lichtdruk in dossier SSAN-817)

UIT HET ARCHIEF

SPAR

**SPAR MUIDERBERG
VOOR UW DAGELIJKS GEMAK**

Slechts het beste van de koe gaat naar onze klanten toe

Dorpsstraat 14 | 1399 GV Muiderberg | 0294 26 1315 | info@slagerijdalmulder.nl

MUIDERBERG NATUUR-HISTORISCH Kocherbos korte chronologie

Muiderberg kent vele historische gebouwen. Ook een aantal 'plekken' waar de natuur, het groen, de boventoon voert maar waar de historie als het ware in de boomkruinen hangt. Waar Historisch en Groen Muiderberg elkaar ontmoeten. Van die plekken willen we er af en toe een beschrijven, te beginnen met het Kocherbos.

door THIJN WESTERMANN

Landgoed Hofrust zou rond 1660 door een Amsterdamse familie gebouwd zijn tegenover het Kocherbos, dat toen nog niet zo heette. In 1723 duikt de naam Koggerbosch voor het eerst op als zijnde 'het bosch aan de andere zijde van de weg leggende'.

Rond 1781 zijn de oude beuken langs paden en buitenrand aangeplant en het zou kunnen dat in die tijd het bos als park wordt aangelegd.

Over Koggerbosch' vs. 'Kocherbos' lezen we bij Sierksma in zijn 'De Straat- en andere namen van het dorp Muiderberg verklaard' (uitgave COM, 1988) dat de spelling met de twee g's de oorspronkelijke naam is, die terug zou voeren op de landerijen 'de Koggen' die daar ooit lagen. Na sloop van huize Hofrust en verkoop van het terrein aan de Joodse gemeente Amsterdam in 1858 wordt ook het Kocherbos verkocht en vanaf 1900 door de familie ter

Beek van het Rechthuis als wandelbos geëxploiteerd.

In 1924 wordt een deel van het Kocherbos verkocht om te kunnen dienen voor de aanleg van de spoortram, nu het grasveld achter De Spil. In dat jaar koopt de Joodse gemeente ook het andere deel voor beoogde zandwinning om de begraafplaats op te hogen.

In 1939 worden in het bos, net als in de omgeving de betonnen groepsschuilplaatsen aangelegd als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. In oorlogstijd worden er veel bomen gekapt door Muiderbergers om hun kachels te laten branden.

In 1944 verhuist de voetbalclub Muiderberg van de dorpsweide naar een open plek in het Kocherbos, toen nog met meertje vlak naast het voetbalveld. (zie tekening). Waarschijnlijk rond 1958 plant Staatsbosbeheer larixen en douglassparren voor de houtkap op de open plekken die in de oorlog zijn

van een nieuw clubhuis op de Negen Morgen geslagen. Het bos krijgt rond die tijd de status van natuurgebied, eerst onderdeel van de Landelijke Ecologische Hoofdstructuur en nu valt het onder Nederlands Natuur Netwerk (NNN). Het is bijzonder rijk aan paddenstoelen en broedvogelsoorten maar ook de boomarter en verschillende soorten vleermuizen voelen zich er thuis.

In 1977 neemt de nieuwe hockeyclub het veld van de voetbal club over en begint vanaf de jaren 90 ook weer met een lobby voor een tweede of zelfs derde veld in het Kocherbos. Dit heeft uiteindelijk vanaf 2011 geleid tot een rechtsgang naar de Raad van state door Groen Muiderberg, Vereniging Vrienden van het Gooi en later ook Hart voor Muiderberg ... en met succes. Voorkomen wordt de bestemmings-wijziging van een stuk bos in parkeerplaats

en eveneens wordt voorkomen dat het veld pal naast het bos aangelegd mag worden.

De bosrand/overgang weiland is als landschappelijk en cultuurhistorische plek bijzonder omdat je daar een zogenaamde steilwand ziet, de bosrand is hoger dan het voor zandwinning in de 19e eeuw afgegraven weiland er voor en moet om die reden behouden worden en zichtbaar blijven.

Tekening weergevende de situatie rond 1870?

ontstaan, dunningen worden echter nooit uitgevoerd.

Sinds 1963 probeert de voetbalclub een tweede veld in het bos te krijgen maar in 1973 wordt de eerste paal

Op dit moment is het bos in bezit van de Hockeyclub Muiderberg die in overleg is met het Goois Natuur Reservaat en andere partijen om het bos te verkopen.

De auteur en 'de piano van Heinze'

In het eerste nummer van het historisch tijdschrift over Muiderberg kan men onmogelijk om de naam van Gustav Adolf Heinze (1821-1904) heen. De componist die van 1883 tot zijn dood in Muiderberg heeft gewoond, was in zijn tijd een beroemdheid en had veel contact met grootheden als Mendelsohn en Schumann.

117 JAAR NA ZIJN DOOD NOG ALTIJD EEN GEVIERD MAN IN MUIDERBERG G.A. HEINZE

door FRITS VLAANDEREN

In Muiderberg kom je de naam G.A. Heinze op veel plekken tegen. Zo zijn het G.A. Heinzeplein, de G.A. Heinzelaan en de muziekvereniging naar hem vernoemd. Op de Brink staat zijn naam met grote sierlijke letters geschreven boven de ingang van de muziektent en op de heuvel staat een standbeeld ter nagedachtenis van hem. Aan de Brink, op nummer 24 staat zijn voormalige woonhuis, Villa Caecilia dat hij zelf heeft laten bouwen.

Dit huis is tevens het huis waar ik ben opgegroeid. Bij ons hing boven de piano, die van Heinze is geweest, een pastelportret van hem. Op het portret staat hij afgebeeld met diverse onderscheidingen op zijn linker borst. Heinze heeft in zijn leven diverse ridderorden ontvangen

waaronder van Nederland, van Saksen en van Saksen-Coburg-Gotha. Zijn kostuum en strenge melancholische blik intrigeerde mij altijd sterk. Vragen die in mij opkwamen waren: Wat voor soort karakter had deze man? Wat voor muziek componeerde hij? Waarom is hij nog altijd zo geliefd in Muiderberg?

In het boek *'Een kunstenaarsleven; In memoriam G.A. Heinze'* dat geschreven is door zijn stiefdochter Louise Westermann worden bovenstaande vragen deels beantwoord. Het leven van Heinze in Muiderberg wordt er uitgebreid in beschreven. In het boek staat dat Muiderberg zijn lievelingsplekje was, hier voelde hij zich volmaakt gelukkig. Verder wordt er in het boek onder andere verteld over het grote feest van zijn 80ste verjaardag en over dat Heinze van alle verenigingen te Muiden en Muiderberg, erelid of beschermheer was. Ook vertelt Louise Westermann

G.A. Heinze, Muiderberg (pastel 1883)

over de begrafenis van Heinze waarbij overal in het dorp halfstoks gevlagd werd en de winkels werden gesloten. Op de algemene begraafplaats is nog altijd zijn statige grafmonument te vinden.

Heinze wordt door Louise Westermann beschreven als een bescheiden vriendelijke man die in zijn huis graag gasten uitnodigde zoals bijvoorbeeld goede vriend en tevens schoolhoofd A. Vreeken (zie p. 39) en burgemeester Niënhuis Ruys (de man waar de Nienhuis Ruijskade naar is vernoemd). De zoon van burgemeester Niënhuis Ruys, Max noemde Heinze 'Grootpa' en speelde in het huis aan de Brink verstoppertje met hem.

COMPONIST MAAR OOK DIERENLIEFHEBBER

Ook blijkt Heinze een grote dierenliefhebber geweest te zijn. Zo staat in het boek: *'het krioelde te Muiderberg van twee- en viervoetige bedelaartjes, en allen kregen zij wat. Daar kwamen de duiven van de burens op zijne schouders vliegen, daar de musschen, heele regimenten. Papa had altijd brood in zijn zak, dat strooide hij dan op den grond, heel fijn gemaakt, en zwart was het van die kleine proletariërs uit het rijk der vogelen. "Mijnheer, als u ze zóó hun gang laat gaan, dan zult u van 't jaar geen dorperwtjen eten!" waarschuwde de tuinman Tas. Een keer of wat werd*

Mila, het hondje, gedresseerd, om de vogeltjes weg te jagen maar Papa vond die diertjes toch zoo aardig, dat hij fluks besliste, dat de oogst dan maar wat minder voordeelig mocht wezen.'

Het is jammer dat Heinze tegenwoordig niet meer zo heel bekend is in de muziekwereld. Heinze was een zeer productief componist. Hoewel veel van zijn vroege werk bij een brand verloren is gegaan zijn er toch ruim 100 van zijn werken bewaard, waaronder symfoniën, koorwerken en liederen.

Er zijn enkele musici die zich de afgelopen decennia bezig hebben gehouden met Heinze. Voorbeelden hiervan zijn Thea King, zij heeft in 1997 de CD *'Clarinet in concerts'* uitgebracht dat een stuk van het werk van Heinze bevat. Een weliswaar wat traditioneel maar toch prachtvol werk dat de volle 13 minuten weet te boeien! We noemen ook Yasmin Angelique Flores (University of Iowa). Zij heeft haar afstudeerscriptie geschreven over Heinze. Hierin wordt naast een technische analyse van zijn romantische muziek ook ingegaan op zijn leven waarbij vooral gefocust wordt op zijn Duitse periode (1821-1850) waarin hij zijn meest bekende clarinetstukken componeerde.

In Muiderberg is Heinze nooit weggeweest. Een voorbeeld waaruit blijkt dat hij niet

vergeten is in Muiderberg zijn de tuinconcerten die in de voortuin van Villa Caecilia zijn georganiseerd door de muziekvereniging G.A. Heinze. Er was veel belangstelling voor deze concerten.

Wat zou het fantastisch zijn als het werk van Heinze weer herontdekt zou worden in de muziekwereld. De stichting Monumentaal en Historisch Muiderberg wil graag haar bijdrage leveren om het werk van onze componist weer nieuw leven in te blazen.

Graag zouden we in de toekomst eens een speciaal Heinze concert in Muiderberg willen organiseren. Heinze verdient het, Muiderberg verdient het!

DOCUMENTATIE

- https://nl.wikipedia.org/wiki/Gustaaf_Adolf_Heinze
- Yasmin Angelique Flores, The clarinet works of Gustav Adolph Heinze, thesis University of Iowa, USA, 2009
- Louise Westermann-Heinze, Een kunstenaarsleven, in memoriam G.A. Heinze, 1905

ZIJN MUZIEK OP CD

- Thea King, The Clarinet in Concert Volume 2 nr 7, Heinze Konzerstuck in F major (13'43"), Hyperion Records

Louise Westermann (zijn stiefdochter)

Concert van muziekvereniging G.A. Heinze in de tuin van Villa Caecilia op 7 juli 2018

‘Lagere’ scholen na een eeuw weer in één gebouw

**Vinkenbaan-
en Oranje
Nassauschool
willen volledig
integreren**

door HARRY MOCK

In de jaren 1925/1926 woedde er in Muiderberg een felle strijd over de mogelijke komst van een christelijke lagere school.

De openbare lagere school en de toenmalige burgemeester J.L. de Raadt wilden hier niets van weten. Alle registers werden open getrokken om dit ‘onheil’ te voorkomen. Dat lukte bijna. Op 21 mei 1926 wees de gemeenteraad een verzoek tot stichting van een christelijke lagere school af. De voorstanders lieten het hier niet bij zitten en stapten naar de rechter. Bij de rechtbank in Haarlem kregen ze nul op het rekest, maar in hoger beroep werden ze in het gelijk gesteld. De gemeente moest alsnog haar medewerking verlenen tot de stichting van een bijzondere lagere school in Muiderberg. De eerste lokalen kwamen of all places in het gebouwtje van de openbare lagere school aan de Brink. Dit werd daartoe in tweeën gesplitst. Een verrassender uitkomst van deze lokale ‘schoolstrijd’ was nauwelijks denkbaar.

NOODLOKALEN

De openbare lagere school ging midden 19de eeuw van start in een onderkomen op de Brink. Op 6 juli 1892 werd in de buurt hiervan de eerste steen voor een nieuw schoolgebouw gelegd (huidige huisnummers 27 en 28). Deze officiële handeling werd verricht door Catharina Hermana Coninck Westenberg, het 2 ½ jaar oude dochttertje van de toenmalige burgemeester van Muiden-Muiderberg.

Door uitbreiding van Muiderberg in de jaren '50 groeide het aantal leerlingen, waardoor het gebouw te klein werd. De christelijke lagere school was daar inmiddels al lang uit. De openbare lagere school vond nieuwe huisvesting in noodlokalen aan de Googweg op de plek waar het spooreplacement van de Gooische Stoomtram had gelegen. De eerste klaslokalen werden tussen 1958 en 1960 in gebruik genomen. De jaren erna werden steeds lokalen bijgebouwd, maar was de school op de Brink ook nog in gebruik, inclusief de daar aanwezige gymzaal. Totdat aan de Googweg voldoende lokalen waren bijgebouwd, werd ook gebruik gemaakt van ruimtes in Het

In 1927 moest de Openbare lagere school op de Brink ruimte afstaan voor een Christelijke lagere school

'Tante Til' legt de eerste steen voor de nieuwbouw in Buitendijken

Rechthuis. Rond 1967 was de overstap naar de nieuwe locatie voltooid. De school op de Googweg ging voortaan onder de naam 'De Vinkenbaan' door het leven.

De tijdelijkheid van het houten gebouw zou uiteindelijk zo'n twintig jaar duren. In 1981 verhuisde de school, samen met de belendende kleuterschool het 'Kabouterhuis', naar een splinternieuw gebouw in de wijk Buitendijken. De eerste steen werd op 9 september 1980 gelegd door een van de onderwijzeressen, Til ter Beek-Vreeken ('Tante Til'), een dochter van Arie Vreeken (1865-1938). Deze was niet minder dan 38 jaar schoolhoofd. In 1930 werd hij opgevolgd door Jan Meijer (1900-1986). Naast een alom gewaardeerde onderwijzer, was hij ook een verdienstelijke tekenaar en schilder. Muiderberg was voor hem een bron van inspiratie.

◀ Noodlokalen aan de Googweg

SCHOOL MET DE BIJBEL

De Oranje Nassauschool werd opgericht door de op 23 december 1925 te Muiderberg gevestigde 'Vereniging tot stichting en instandhouding van één of meer Christelijke scholen'. Zoals vermeld vond de school in eerste instantie onderdak in het gebouw van de openbare lagere school op de Brink, waar twee lokalen beschikbaar kwamen. De officiële opening vond plaats op 1 september 1927.

Door het groeiende aantal leerlingen werd de locatie op de Brink al gauw te klein. Het bestuur van 'de school met de bijbel' besloot tot nieuwbouw aan de Graaf Florislaan. Dit gebouw werd in juli 1931 in gebruik genomen.

Vanaf 1952 kreeg het leerlingen-aantal een impuls door de komst van ongeveer vijftig oud-KNIL-militairen met hun gezinnen. Zo'n dertig kinderen uit het aan de Eikenlaan/Van der Helstspark gelegen Ambonezenkamp kwamen naar de Oranje Nassauschool.

Ingekomen is een verzoekschrift van het bestuur der Vereeniging tot oprichting en instandhouding eener Christelijke School te Muiderberg, om, op grond van artikel 74 der Onderwijswet, gelden te willen beschikbaar stellen voor de oprichting eener Christelijke School te Muiderberg.

Dit verzoek is geteekend door de heeren H. C. Schmitz en G. Maatjes, beiden te Muiderberg.

Bij de oprichting dezer school hebben 22 ouders met totaal 48 kinderen belang.

De voorzitter stelt voor dit verzoek in handen van B. en W. te stellen om advies.

De heer Hottentot verzoekt, in het belang der kinderen, zooveel mogelijk spoed met deze zaak te betrachten.

Wethouder Beukeboom wijst er op, dat dit stuk eerst gisteren is ingekomen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt conform het voorstel van den voorzitter besloten.

Meester Broekman, voormalig hoofd van de school, mocht in 1980 de eerste steen leggen voor een nieuw gebouw. Dit kwam na sloop van de bestaande school op dezelfde plek, maar nu met de ingang aan de Rembrandtlaan. Tijdens de bouwperiode kregen de leerlingen les in noodlokalen aan de Googweg naast de Vinkenbaanschool.

>>

>> SCHOOL MET DE BIJBEL

De officiële opening van het nieuwe schoolgebouw vond plaats in augustus 1980. Aan de Populierenlaan zat toen sinds 1973 al de christelijke kleuterschool Klim-Op. De scholen werden binnendoor met elkaar verbonden. De van oorsprong christelijke lagere school werd omstreeks 1985 een school op oecumenische grondslag met het Jenaplan als onderwijsconcept. Dit viel min of meer samen met de in dat jaar aangenomen Wet op de Basisscholen. Kleuterscholen en lagere scholen werden samengevoegd tot basisschool.

INTEGRAAL KIND CENTRUM (IKC)

Na een gescheiden bestaan van bijna een eeuw zijn voor 'De Vinkenbaan' en de 'Oranje Nassauschool' grote veranderingen op til. Weliswaar deelden zij in de oorlogsjaren de Pastorie als tijdelijke onderwijsplek, daarvoor en daarna had ieder zijn eigen locatie en onderwijskundige aanpak. De komst van een IKC heeft tot gevolg dat een gezamenlijk gebouw zal worden neergezet op het terrein van de Gemeentewerf. Beide scholen zitten na een kleine honderd jaar dan weer samen in één gebouw. Sterker nog, de intentie van de twee

Vinkenbaan

Oranje Nassau

schoolbesturen en onderwijsteams is een volledig samengaan om zo een toekomstbestendige basisschool in Muiderberg te worden.

Eén school en één gebouw. Dit doet denken aan de lijfspreuk van volksdichter en schrijver Bredero: 't Kan verkeren'.

De Oranje Nassauschool wordt gesloopt om op dezelfde plaats een nieuw gebouw te kunnen neerzetten

DE KOGEL IS DOOR DE KERK

Het college van B&W van Gooise Meren heeft begin 2021 de gemeentewerf in Muiderberg aangewezen voor de vestiging van een Integraal Kind Centrum (IKC).

Het IKC is een concept waarbij kinderen van 0 tot 13 jaar voorzieningen als basisonderwijs en buitenschoolse opvang op één locatie en/of binnen één organisatie aangeboden krijgen. De gemeentewerf ligt achter 'De Rijver' en 'Villa Zeezicht', waardoor gymzaal, bibliotheek en kinderdagverblijf binnen handbereik liggen.

Het IKC Muiderberg wordt een samenwerkingsverband tussen de basisscholen 'De Vinkenbaan', de 'Oranje Nassauschool' en Villa Zeezicht. Voor de scholen zal op de gemeentewerf een nieuw gebouw verrijzen. De bedoeling is dat dit gebouw in het schooljaar 2023/2024 in gebruik wordt genomen.

BRONNEN

- Arie Vreeken, 'Muiderberg voorheen en thans', Uitgave Vereniging Floris V (1901)
- Rob van der Heijde/Gré Dam, 'Toenboekje', Uitgave Comité Oud Muiderberg (1996)
- Archief Oranje Nassauschool (sinds 1926)
- Archief stichting Monumentaal en Historisch Muiderberg
- Facebookgroep Oud Muiderberg
- Diverse krantenartikelen en gesprekken

Hier is iets groots verricht! Stichting Monumentaal en Historisch Muiderberg heeft in beheer ontvangen de 'digitale collectie Wegman e.a.' die op 20 maart jl. met een schenkingsovereenkomst door Peter Wegman aan onze stichting werd overgedragen.

Er werd meteen ook een koepelovereenkomst gesloten met de archivaris van het gemeentearchief in Naarden, dr N van Driel, die erop is gericht de documenten in die digitale collectie, meest historische ansichten in de loop van de tijd in te brengen in het webportal www.gooienvechthistorisch.nl, waardoor dit materiaal voor iedereen toegankelijk zal worden. En dat allemaal dankzij het monnikenwerk dat Peter Wegman de afgelopen jaren heeft verricht.

door JAN DE BEUS

Peter Wegman, wie kent hem niet? Deze altijd enthousiaste geboren en getogen Muiderberger die al meer als 42 jaar bij de brandweer is en in 2009 een van de oprichters van de Stichting Muiderbergse Feesten was. Peter (61), in het dagelijks leven machinist op de trein, vertelt op een zonnige morgen in zijn woning over zijn leven en passies. Daar horen ook zijn vrouw Els, zoon Jens en dochter Nathalie bij. De laatste maakt zich evenals Peter ook verdienstelijk in de Muiderbergse dorpsgemeenschap. Zij was de motor achter de Speculaas/Sinterklaas TV in november/december 2020. Peter op zijn beurt, assisteerde al op 16 jarige leeftijd Ome Piet de Raadt, ook wel de 'burgemeester van Muiderberg' (1910-1987) genoemd, bij het optuigen van de kerstboom op de Brink. Dat doet hij inmiddels al meer dan 43 jaar.

LIEFDE VOOR LOCALE HISTORIE

Die liefde voor de lokale geschiedenis heeft hij ook van Piet de Raadt. Wegman heeft begrepen dat papieren collecties kwetsbaar zijn en is zo begonnen met het digitaliseren van zijn eigen collectie Muiderberg. Dat deed hij ook voor de grootse Muiderberg verzamelaar van ons dorp Jan ter Beek, zo'n vier strekkende meter, en met het archief Piet de Raadt en meer. Dat was een project van twee jaar en is bijna 1 TB (een 1 met 12 nullen: 1.000.000.000.000 B) groot!

Ook het verzamelen en digitaliseren van 8 mm filmpjes behoort tot Wegman zijn passies. Zo gaf hij de in 1956 gemaakte Dorpsfilm Muiderberg, een nieuw leven. In

PETER WEGMAN een man van daden!

2012 was hij betrokken bij het eerste Muiderberg Film Festival alwaar de door hem gemonteerde film Historisch Muiderberg werd vertoond.

Recent voltooide Peter een geschiedenis van de brandweer. Die gaat terug tot 1902. Samen met eerder genoemde Piet de Raadt werkte hij ook mee aan de Graaf Floris V expositie in de Oranje Nassauschool 1977 en aan de tentoonstelling over De Gooise Moordenaar/Gooise stoomtram die destijds plaats vond in Het Kabouterhuis, nu de praktijk van de fysiotherapeut Hans Spil.

GENEALOGIE TER BEEK

Ook de voorouders hebben zijn aandacht. Hij verrichtte samen met Jan ter Beek genealogisch onderzoek naar de families Wegman (vanaf 1882 vermeld in de Naardermeer, daarvoor op Texel) en Ter Beek. Peter stamt af van ene Pieter ter Beek die in 1887 op de molen De Onrust woonde. De Ter Beeken komen oorspronkelijk uit Bunschoten maar wonen vanaf de 18e eeuw al in Muiderberg. Meeuwis ter Beek, broodbakker, bewoonde vanaf 1769 het huis Krakenstein op de Brink.

RAAD VAN ADVIES MHM

Nu werkt hij samen met onze op 6 november vorig jaar opgerichte stichting MHM, waarvan hij nu een van de leden van de Raad van Advies is. Met mensen als Peter Wegman in onze gelederen kunnen wij er zeker van zijn dat het verhaal van Muiderberg verteld wordt, blijft worden en ook nog eens goed bewaard zal blijven.

Peter, dank voor het gesprek, je inzet en ga zo voort!

Zeilmakerij Den Hartog

Kleine zeilmakerij gespecialiseerd in dienstverlening en maatwerk en met vakkennis en ervaring

Nieuwe zeilen
Huiken en rolfokhoezen
Zeilreparaties en -vermakingen
Spoedreparaties

7 dagen per week open per telefoon

Zeeweg 4, Muiderberg
0294 26 3225
zeilmakerijmuiderberg.nl

Atelier Marianne den Hartog

Met de komst van de scherven begint geboorte van een nieuw kunstwerk

Zeeweg 4, Muiderberg | 0294 26 3235 | mariannedenhartog.nl

The advertisement for KAFFEE Muiderberg is set against a background of two images. On the left, an outdoor cafe scene is shown with white patio umbrellas, wooden tables, and people sitting. On the right, a close-up of a coffee bar features several glass coffee cups and a stack of green glass jars. A large white circle in the center contains the text 'KAFFEE' in a bold, black, sans-serif font, with 'M U I D E R B E R G' in a smaller font below it.

coffee & lunch corner met verkoop van interieuraccessoires

Dorpsraad
Muiderberg

DORPSRAAD FELICITATIES

Mooi Muiderberg

Onlangs verscheen een filmpje waarin mooi Muiderberg wordt bezongen. Onze burgemeester was het in hetzelfde lied daar volkomen mee eens.

Belangrijk onderdeel van die beeldkwaliteit wordt bepaald door de gebouwen die er staan. Een tiental daarvan heeft de status van 'Rijksmonument', maar er zijn meer gebouwen die een bijdrage leveren aan het dorpsbeeld.

Afgelopen jaar is een eerste poging gedaan door de werkgroep 'Monumenten' van de Dorpsraad om die gebouwen als stedelijk monument te kwalificeren. Inwoners van Muiderberg zijn toen opgeroepen om gebouwen daarvoor aan te wijzen.

Als vervolg heeft de Stichting 'Monumentaal Historisch Muiderberg' zich als doel gesteld om de beeldbepalende gebouwen in kaart te brengen en te waken voor het behoud van die kwaliteit. Zo mogelijk als 'gemeentelijk beschermd dorpsgezicht'.

De Dorpsraad heeft besloten om de stichting daarbij een startsubsidie te verlenen om de nodige activiteiten daarvoor te verrichten. 'Mooi' is prima maar het lijkt ons een goed streven om de beeldkwaliteit te handhaven, dan wel te verbeteren.

Wij wensen de leden van de stichting onder leiding van Jos Gunneweg veel succes en plezier bij het nastreven van deze mooie ambities.

Jur Jonges
voorzitter Vereniging Dorpsraad Muiderberg

een heel apart verhaal boerenhofstede VREDERUST

Een oude boerderij in De Goog / Naardermeer - jaren leeggestaan - krijgt een nieuw leven. Boerenhofstede Vrederust anno 1893, gekocht door een vriendengroep uit Amsterdam e.o. wordt gerestaureerd.

Een dame uit de Zaanstreek, moeder van een van hen, geïnteresseerd in lokale historie had al een en ander over het pand in databanken gevonden maar vroeg onze stichting dat verhaal verder uit te diepen. Na wat sparren via de mail tussen haar en de bovengenoemde auteurs ontstond dit heel aparte verhaal.

door JAN DE BEUS, MICHEL KOEKKOEK en JOS GUNNEWEG

Het complex ligt aan De Goog 3 op de driesprong net zuidoostelijk van het spoorviaduct. We liepen er nog rond vorige zomer bij onze speurtocht naar de Muiderbergse rijksmonumenten. Ontdeekten er van een afstand tussen het weelderig opgeschoten struweel een glimp van een in 1939 gebouwd nu rijksmonumentaal kazemat. Op het erf komen zat er niet in. Het geheel zag er ongestuurd en verlaten uit. Onbewoond, een ouwe auto naast het huis, het hek met een roestig kabelslot gesloten. De begroeiing op het erf in geen jaren gesnoeid.

TERUG NAAR HET BEGIN

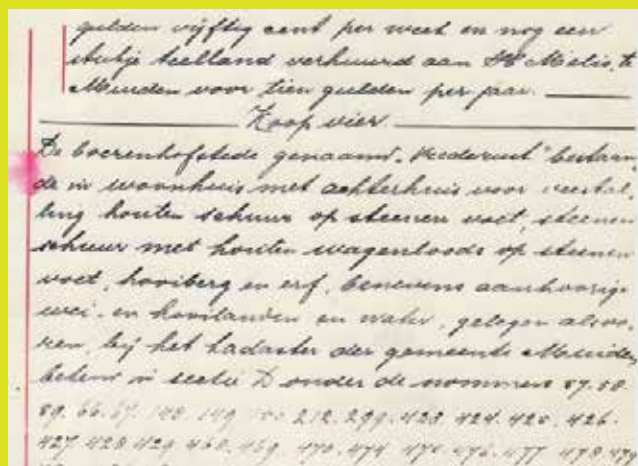
Gebouwd in 1890 volgens het kadaster. Maar op een stafkaart omstreeks 1850 vinden we de boerderij met naam Vrederust reeds ingetekend. Kan een voorganger zijn. Het huidige huis heeft qua architectuur duidelijk de stijl van eind 19e eeuw.

De eigenaren, patriciersfamilie Diemont met een flink agrarisch vastgoed bezit in Muiden en rond de Naardermeer, had de Amsterdamse architect Willem Langhout (1850-1936) in de arm genomen om een ontwerp te maken voor de bouw van de hofstede en gedeeltelijke herbouw van de stal. Om dit via een ordentelijk bestek - gedateerd maart 1892 - openbaar aan te besteden bij aannemers in de omgeving.

Uit een notariële akte weten we dat het goed met alle bijbehorende opstallen en landerijen op 30 januari 1917, door de erven Diemont in een veiling bij opbod en afslag voor een bedrag van hfl. 45.200 werd verkocht aan ene W.J. Griffioen. Lang heeft deze geen plezier gehad van zijn bezit. Reeds drie jaar later, 27 februari 1920 werd op last van de deurwaarder op de boerderij geveild al het 'gezond en welig jongvee en onder meer 25000 kilo best gewonnen hooi'. Dit heeft de man niet uit de problemen geholpen. Ruim vier jaar later, eind augustus 1924 ging ook de boerderij zelf, uiteraard met alle landerijen erbij, onder de hamer.

NA TWEDE WERELDOORLOG

Na WOII vinden we veehouder Jan Nagel en Teuntje van der Veer als eigenaren. Daarna tot 1962 Adrianus Roos, veehouder en landbouwer, geboren in Nieuw Vennepe, overleden in 1943 en zijn weduwe, Maria Aletta Jacoba Scharrighuisen. Dan van 1962 tot 1975, Sander de Haan (1910-1971, veehouder), resp. diens erven. Vervolgens kopen in 1975 Tjitze de Graaf (koopman uit Utrecht, 1931) en Heidemarie Magdalena Schaks de boerenhofstede en blijven eigenaars tot 1982.

Gedeelte uit de notariële koopakte van 30 januari 1917

AANLEG AUTOSNELWEG

Inmiddels is eind jaren '50 de ligging van de boerenhofstede drastisch veranderd. De A1, die langs de Naardertrekvaart liep, wordt in 1957/1958 iets zuidwestelijker gelegd als 4-baans weg. De Goog was van oudsher via de Hakkelaarsbrug rechttoe rechtaan verbonden met Muiderberg. Nu kwam daar op een zandlichaam die nieuwe weg met een viaduct erin waardoor dat hoekje vrij geïsoleerd kwam te liggen. Dat werd versterkt toen in 1968 de A6 en de spoorlijn naar Flevoland werden aangelegd. Een en ander zal er toe hebben bijgedragen dat het gebruik van Vrederust niet langer die van boerderij was.

NA DE JAREN 80-90

Eind jaren tachtig/begin jaren negentig is mevrouw Pattinama-du Pau (een zuster van de vorig jaar overleden stratenmaker du Pau die op het witte huis aan de Dijkweg woonde) daar met haar man komen wonen. Zomers in het weekend had ze een koelkast aan de weg staan en verkochten ijs. Een populaire bestemming van onze dochters .....

December 2020 heeft de oude mevrouw Du Pau de sleutel overgedragen aan de nieuwe eigenaars, die een gigantische klus op hun nek hebben genomen. We waren er eind januari en zagen dat de stal en overige opstallen in bouwvallige staat

Bestektekening uit 1892 van architect Willem Langhout (met dank aan Mw Anneke Steemers, Utrechts archief)

SAPPIGE ORAL HISTORY

Er gingen inderdaad (onbevestigde) geruchten dat Vredeshof voor prostitutie werd gebruikt. De destijds bekende Amsterdamse vastgoedhandelaar Maupie Caransa schijnt er gesignaleerd te zijn. We horen van schietpartijen vanuit auto's en het plaatsen van kogelvrij glas. Als je er toen langsliep of fietste kwam er een grote, gevaarlijke hond blaffend op je afrennen maar hij werd gelukkig tegengehouden door een ketting. We waren altijd blij als die ketting het weer hield. Ze zijn vertrokken nadat 's nachts een keer iemand zijn geweer op de voorkant heeft leeggeschoten. Niet bepaald een Vredeshof.

verkeerden en dan drukken we het nog voorzichtig uit. En kogelvrij glas? Ja!

PLEZIERIGE ORDE

Maar, hoe primitief ook, het huis was al wel bewoonbaar gemaakt en vol leven.

Bij ons tweede bezoek, eind juni 2021 heerste er een plezierige orde op het erf en in de stal. De plannen, of liever de filosofie had zich verder ontwikkeld. Men gaat voor een geleidelijke aanpak, met zoveel mogelijk gebruik van de bestaande structuren en materialen en in zelfwerkzaamheid.

We zijn onder de indruk van wat al is gedaan en wensen hen veel succes met wat nog moet worden gedaan!

Na jaren leegstand zindert het weer van het leven in Vrederust: beepje Loui, net 8 dagen oud hier op 27 januari 2021 in de armen van zijn moeder Mette van der Hoek

BRONNEN

- email wisseling met Mw. Anneke Steemers (met dank voor haar inbreng in het archiefonderzoek)
- notariële akte Notaris G.A. Snel te Weesp 30 jan 1917 betreffende verkoop in veiling door fam. Diemont c.s. van 10 boerderijen met landerijen waaronder Vrederust en Hofrust (gescand handschrift 40 pagina's beschikbaar gesteld door M. Koekkoek)
- 33 bestek en voorwaarden van de verbouwing en uitbreiding van de boerenhofstede Vrederust (Utrechts Archief)
- www.amsterdamsebinnenstad.nl/binnenstad/258/langhout.html

Monumentaal Historisch Muiderberg

WORD DONATEUR!

..... en help mee de activiteiten van de Stichting Monumentaal en Historisch Muiderberg verder uit te bouwen door een bedrag over te maken op NL 57 RABO 0361 7054 33 t.n.v. st-MHM.

Wij sturen u graag als dank de set ansichten die wij uitgeven en u wordt uitgenodigd voor onze activiteiten. Indien u daar prijs op stelt stuur dan per email uw adres* aan penningmeester@st-mhm.nl.

WORD VRIEND!

..... U kunt ook VRIEND worden door meerdere jaren achtereen een bepaald bedrag te schenken.

Om dit op een fiscaal voordelige manier te kunnen regelen, hebben wij de status Culturele ANBI aangevraagd. Informatie over VRIEND worden van de st-MHM en over sponsoring bij Frank Steensma (penningmeester@st-mhm.nl).

Donaties

Per 31 juli 2021 mochten wij 60 **DONATEURS** noteren samen goed voor € 1.270. Aan allen onze grote dank!

Ook dank aan onze **SPONSOR-ADVERTEERDERS**
AA accountant Els Grootendorst, Fysiotherapie De Spil, Hotel-Restaurant Het Rechthuis, Installatiebedrijf C.D. de Haan B.V., Kafee, Slagerij Dalmulder, Spar Muiderberg, Vlaanderen Makelaardij B.V., Verswinkel Oudshoorn, Zeilmakerij Marianne den Hartog,

... en aan onze **SUBSIDIËNTEN**
Gemeente Gooise Meren en Vereniging Dorpsraad Muiderberg.

Zie ook www.st-mhm.nl

* beheer adressenbestanden geschiedt conform de AVG in onze regeling verwerking persoonsgegevens.

COMITÉ OUD MUIDERBERG GEEFT ESTAFETTE- STOKJE DOOR

Van 1975 - sinds 17 september 1976 een stichting - tot omstreeks 2003 was in Muiderberg het Comité Oud Muiderberg (COM) als historische kring actief. En leidde daarna door leeftijd en gezondheid van de bestuursleden een slapend bestaan. Op 20 maart jl. gaf COM, in de persoon van Margot Eras, de laatste penningmeester met een klein toespraakje het estafettestokje door aan onze stichting Monumentaal en Historisch Muiderberg (MHM).

door JOS GUNNEWEG

Zaterdag 20 maart, in Ontmoetingscentrum De Steeg aan de Populierenlaan was een dag gevuld met betekenisvolle gebeurtenissen. Zeker niet de minst belangrijke was de schenking van het Comité Oud Muiderberg (COM), ter grootte van de in kas nog aanwezige middelen. Daarmee konden wij, de st-MHM, vier jaar lang voor een deel van de tijd het Ontmoetings Centrum De Steeg als ons domicilie gebruiken. Met dank ook aan het college van Kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente Muiderberg.

Kort daarna en op diezelfde dag aangekondigd, kwam het gehele archief van COM, bijna 30 jaar activiteiten op het gebied van de lokale historie omvattend, naar ons toe. Een ware schatkamer (zie het artikel van onze archivaris, Jan de Beus op p. 13)!

Het is ondoenlijk om in het bestek van een paar honderd woorden die hele periode weer te geven. Hier een greep. Wij zullen nog vaak putten uit wat zij ons in hun archief hebben nagelaten.

publicatie nr 1 van het COMITÉ OUD-MUIDERBERG
februari 1976

HET "ECHOBOS" BIJ DE MUIDERBERG

Vele honderden arbeidsuren hebben enthousiaste bewoners, oud en jong, van het dorp bij de Muiderberg in de afgelopen maanden aan de gemeenschap geschonken! Het Comité Oud-Muiderberg, onder de bezielende leiding van pater Duindam en metterdaad geïnspireerd door de heer P. de Raadt, startte een campagne om het "echobos" grondig te reinigen: naar schatting een paar honderd kubieke meters dood hout en vele karrevrachten takken en blad verstikten hoe langer hoe meer de oorspronkelijk zo bijzondere plantengroei onder het geboomte. Als niet alles wat dood is - maar ook voortwoekerende braamstruiken en vogelkers - ten spoedigste wordt verwijderd zullen ook de nog gezonde bomen en struiken ten dode zijn opgeschreven. "Hier verstikt alles", was het oordeel van Staatsbosbeheer.

OUD EN NIEUW

Het is een verheugend verschijnsel dat het gehele dorp achter de opruimactie is gaan staan! De (kleine) gemeente Muiden heeft al jarenlang onvoldoende financiële en personele middelen om het plantsoenbestand enigszins op peil te houden, gezien de grote inspanningen die men zich getroost voor de rehabilitatie van het stadje en de ontwikkeling van rijk-beplante nieuwbouwwijken. Er is altijd wel het hoogst noodzakelijke gedaan, maar de nu in 3 opruimdagen door vrijwilligers opgebrachte 800 arbeidsuren had de gemeente niet kunnen bekostigen ...

Alle vrijwilligers konden zich in het werk verenigen op één punt: proberen te behouden wat we hebben. Wat er uiteindelijk zal gebeuren - verscheidene dode bomen moeten nog worden geruimd, uitgelopen paden zullen worden opgevuld, struiken weggehakt, vijver en sloten uitgegraven - is nog onduidelijk. Er zijn er die voor de toekomst een "natuurlijk" en "wild" bos voor ogen staat. Er zijn er ook die stellen dat oorspronkelijk bij de Muiderberg bos een vreemd element is, en dat er voldoende aanknopingspunten zijn om een unieke, oude buitenplaats-situatie te reconstrueren (waarover zelfs Staatsbosbeheer en CRM wellicht voor subsidie aanspreekbaar zouden zijn).

Eerste publicatie van Comité Oud Muiderberg uit 1976

◀ foto Frank Steensma

Toespraak Margot Eras bij schenking vermogen COM

Wat maakt deze dag bijzonder mooi voor ons?

Nieuwe Schouders zijn opgestaan, de oprichting van Stichting Monumentaal en Historisch Muiderberg in november 2021.

Ruim 44 jaar geleden werd SCOM opgericht met het doel culturele, historische, monumentale activiteiten over Muiderberg, in Muiderberg, met Muiderbergers over onderwerpen op lokaal en regionaal niveau. Vele jaren was het Comité heel actief en ook jaren minder.

Deze dag is mooi omdat vandaag de oude bestuursleden Rob vd Heijde, Pamela Harms en ik van t Comité groot vertrouwen hebben in de nieuw opgerichte Stichting MHM. We willen 'hen' daarom ondersteunen, want door hen hebben we ons laatste project gevonden, het comité, SCOM ontbinden en opheffen. Dit is jongstleden gebeurd.

Nu geven we aan de nieuwe schouders van Monumentaal en Historisch Muiderberg een financiële schenking door, zodat jullie activiteiten gedurende vier jaar ondersteund zijn, iedereen kan jullie vinden op een vaste plek in ontmoetingscentrum De Steeg. Wat mooi! Hoe mooi is dit voor alle Muiderbergers. We wensen het bestuur van MHM veel ontmoetingen toe, monumentaal plezier met historische verdieping.

Veel succes bestuur!

geldwervingsactie uit. Een aandoenlijk aan twee zijden bestencild A4-tje. Het zou de eerste zijn van een reeks, die zou doorlopen tot in de eerste jaren van de 21ste eeuw. In uitvoering wel wat verandert uiteraard.

In 1978 is er geld + materiaal + een bouwkundige tekening bij elkaar verzameld om het omgevallen 'echopoortje' te herbouwen. De zorg voor het Echobos is tegenwoordig overgenomen door stichting Groen Muiderberg en 'De Echo' is in beheer bij stichting Muiderbergse Feesten. Beide formeel eigendom van de gemeente.

COM EN DE SYMPOSIA

Het is een ambitieuze club. Wij - st-MHM, de jongere generatie! - herkennen er wel wat in. Er worden in de loop der jaren zes symposia georganiseerd waar wetenschappers van niveau aan deelnemen als sprekers. Het eerste wordt gehouden 29-30 september 1978 in de dan recent geopende 'Rijver'. Van de symposia verschijnen in keurige boekvorm, met steun van cultuurfondsen, syllabi, verzorgd door de nog altijd bestaande Hilversumse uitgeverij Verloren.

COM EN DE TENTOONSTELLINGEN

Ook tentoonstellingen! Hierin kunnen de vruchten van het verzamelen en onderzoeken worden getoond. Daar was kort na de oprichting al de op 12 juli 1977 geopende 'Floris Tentoonstelling' in de Oranje Nassauschool waarbij tal van prominenten acte de presence gaven en op 4 augustus de 7.500-ste bezoeker kon worden verwelkomd!

DONDERDAG 4 AUGUSTUS 1977 - NO. 2692

Ed. 6/7

Ruim 7500 bezoekers Floristentoonstelling

MUIDERBERG-De Muiderbergse Floristentoonstelling, die zondag werd afgesloten, heeft in het totaal 7510 bezoekers gehad. Nadat de 3000ste bezoeker speciaal een penning kreeg aangeboden, was vrijdagmorgen meteen na de opening mevrouw Blok-Regas uit Rotterdam de gelukkige, die als 6000ste bezoeker binnen kwam en een zilveren penning in ontvangst mocht nemen. Mevrouw Blok, die vergezeld van haar man een trip naar Muiderberg maakte, had de nacht doorgebracht in "het Rechthuis" en was op aanraden van de eigenares van het hotel op dat moment naar de tentoonstelling gegaan, omdat "dat het rustig uur zou zijn".

In het bijzijn van wethouder van de gemeente Muiden, mevrouw Dam-Potgieser en pater Duindam, ontving mevrouw Blok uit handen van organisator Piet de Raadt een

zilveren penning. Mevrouw Blok kwam naar de tentoonstelling omdat ze haar kennis van de geschiedenis wel een s op wilde halen.

De 5000ste bezoeker van de tentoonstelling was de heer A. Renes uit Amsterdam. Hij kreeg gratis toegang tot de tentoonstelling. De 7000ste bezoeker was de heer E. Kroon. Hij kroeg, omdat hij tot de het laatste duizendtal behoorde, een bronzen penning. Het is allemaal subtiel verlopen, vertelde organisator de Raadt ons na afloop van de tentoonstelling. "Vooral een woord van dank aan de vrijwilligers en aan de politie". Zondagavond is men met de afbraak van de tentoonstelling begonnen.

Gestolen

MUIDEN - Een gestolen Opel is zondag door de politie terug gevonden in Breukelen. De auto, eigendom van de heer K, werd vrijdagavond in Muiden gestolen. De eigenaar heeft de auto terug gekregen.

* Het echtpaar Blok neemt uit handen van organisator de Raadt de zilveren penning in ontvangst. Links de heer Duindam

COM EN HET ECHOBOS / DE ECHO

De start lag in 1975 bij de 'opruimactie' van het toen sterk verwilderde Echobos. Handen uit de mouwen-vrijwilligerswerk georganiseerd door pater Duindam, de eerste voorzitter en gestimuleerd door Piet de Raadt. Februari 1976 komt de eerste publicatie, tevens

November-december 1999 wordt samen met de Historische Kring Stad Muiden de 'Tentoonstelling van de Eeuw' (de 'Millennium Tentoonstelling') georganiseerd. In Muiderberg in Het Rechthuis. Er omheen een uitgebreid programma van verwante activiteiten.

Het is maar een kleine greep. We komen er in de volgende nummers ongetwijfeld op terug.

VILLA CAECILIA - BRINK 24

FLEVRAMA - N. RUIJSKADE 1

ECHOHOEVE - ECHOLAAN 6A

ROODEKERCKE - FLEVOLAAN 5

75 JAAR VLAANDEREN MUIDERBERG

telefoon 0294 26 3230

DE OUDE FLORISBERG - DORPSTRAAT 17

Hotel Restaurant Het Rechthuis
Gehele week geopend voor ontbijt, lunch en diner
Googweg 1
1399 EP Muiderberg
Telefoon: +31 (0) 294 261 323
E-mail: info@hotelhetrechthuis.nl

COLOFON

Monumentaal & Historisch Muiderberg is een uitgave van stichting Monumentaal en Historisch Muiderberg (st-mhm), opgericht 6 november 2020 en wordt twee keer per jaar huis aan huis verspreid in Muiderberg en per post aan donateurs en andere relaties buiten het dorp. Het blad is ook af te halen bij de adverteerders. De uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door Muiderbergse ondernemers die ook een advertentie krijgen in ons blad.

Redactie:

Jos Gunneweg (hoofdredacteur)
Frits Vlaanderen (redactiesecretaris)
Jan de Beus (lid)

Aan dit nummer werkten verder mee Harry Mock, Michiel Koekkoek en Thijn Westermann.
De redactie dankt Agatha Andela, Hugo Landheer, Huib ter Haar en Frank de Wit voor het kritisch doornemen van de tekst en hun suggesties.

De door auteurs ondertekende artikelen zijn op persoonlijke titel. Stukken ondertekend door de redactie en het bestuur geven de mening van de redactie resp. het bestuur weer.

Ontwerp en opmaak:

Gerard Boer (*design.gewima.nl*)
Drukker:
Magazine Masters, oplage 1800

Bestuur Stichting MHM:

Jos Gunneweg (voorzitter), Jan de Beus (vice voorzitter), Frits Vlaanderen (secretaris), Frank Steensma, (penningmeester), Thijn Westermann en Michiel Koekkoek (lid)

Raad van Advies:

Nel de Wit, Harry Mock, Peter Wegman, Jan ter Beek, Margot Eras, Jeanne Oosterbaan

Bij het samenstellen van dit nummer heeft de redactie rekening gehouden met de auteurswet en de AGV. Het doel van deze publicatie is niet commercieel doch dient uitsluitend een cultureel belang. Mocht enig persoon van mening zijn dat desniettemin zijn/haar rechten zijn geschonden verzoeken wij deze contact met ons op te nemen via een van onderstaande adressen.

Raadplegen archief en bibliotheek:

Jan de Beus (*debeus@hetnet.nl*)

Reacties:

Postbus 44, 1399 ZG Muiderberg
(*bestuur@st-mhm.nl*)

Website: www.st-mhm.nl

Bankrekening:

NL57 RABO 0361705433 t.n.v. Stichting Monumentaal en Historisch Muiderberg
KvK nr: 80828957

OP WIENS SCHOULDERS WIJ STAAN

Profielen Muiderberg historici, auteurs en verzamelaars

door JOS GUNNEWEG

Wij, de november vorig jaar opgerichte Stichting Monumentaal en Historisch Muiderberg, hebben de ambitie om een platform te vormen voor lokale geschiedschrijving en het verzamelen van documenten, foto's en ander materiaal over ons dorp. Wij zijn hierbij natuurlijk niet bij nul begonnen. Al rond 1900 waren er bevlogen mensen die de pen ter hand namen om de boeiende historie en de schoonheid van Muiderberg te beschrijven. Vanaf 1976 verenigd in de Stichting Comité Oud Muiderberg, die tot 2002 actief was. Sommigen publiceerden zelfstandig hun werk.

Wij zullen op onze website als een eerbetoon, op volgorde van geboortjaar, een beknopt profiel met foto publiceren van deze historici, auteurs en verzamelaars 'op wiens schouders wij staan'. In het kader geven wij alvast de namen van diegenen. Zonder anderen tekort te willen

A. Vreeken (1865-1938)
Jan Meijer (1900-1986)
Sicco Jacobus ter Beek (1900-1988)
Lodewijk Meijer (1909-19??)
Piet de Raadt (1910-1987)
Theo Klinkhamer (1911-2002)
Klaes Sierksma (1918-2007)
Henk Duindam (1925-2008)
Tiny Kortekaas (*1929)
Gré Dam (*1933)
Jeanne Oosterbaan (* 1939)
Harry Mock (*1939)
Jan ter Beek (*1940)
Rob van der Heijde (*1944)
Jos Gunneweg (*1946)
Pamela Harms (*1950)
Willem Kaarsgaren (1953-2010)
Margot Eras (*1953)
Guus Kroon (*1956)
Jan de Beus (*1958)
Peter Wegman (*1959)
Huib ter Haar (*1960)
Gery van den Berg-Hoetmer (*1963)

doen geven we hier alvast het profiel van één van hen. De eerste op de lijst, geboren 1865 en overleden 1938, die niemand ook van de oudste nog levende Muiderbergs zal hebben gekend, te weten A. Vreeken.

A. Vreeken bij 25-jarig jubileum in 1917

A. Vreeken was sinds 1892 hoofdonderwijzer van de openbare school aan de Brink en secretaris van de mede door burgemeester Niënhuis Ruys opgerichte 'Vereniging Floris V tot bevordering van het Vreemdelingenverkeer'. Hij schreef in 1901 het 50 pagina's tellende boekje 'Muiderberg voorheen en Thans'. Dat behalve een zeer minutieuze toeristische beschrijving over het Muiderberg van nu alweer 120 jaar terug, ook een literatuurstudie bevat teruggaande tot de 13e eeuw. Het beschrijft ook Muiderberg eind 18e eeuw, ten tijde van de Patriotten en de Prinsgezinden. Afscheid als schoolhoofd op 1 juni 1930.

Voor het volledige overzicht zie www.st-mhm.nl.

HELP MEEBOUWEN

IMMonumentaal
IMMistorisch
IMMuiderberg

EN WORDT DONATEUR

